

Uj Lap

Taxa postala plătita la numerar sau
aprobării Dir. Gen. PTT No. 157.815

Nagys. Remaszetter Róbert urnak

Disztér 1-2 Budapest
HUNGARIA

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP
V. évfolyam, 150 (1296) sz. * Kedd, 1936 július 7

Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

A Katolikus Nagygyűlés vasárnap este tízezer ember szentségi körmenetével véget ért

A nagygyűlés szombat délutáni és vasárnapi eseményei

Lapunk vasárnapi számában beszámoltunk a Katolikus Nagygyűlés szombaton délig történt eseményeiről. Szombaton délután 4 órakor a szakosztályok folytatták üléseiket.

A falusi gyermekek kérdései.

Délután 4 órakor a *szociális szakosztály* ülésezett Balázs Ferenc kanonok elnöklete alatt.

Az előadássorozatot dr Csiky János gheorgheni orvos nyitja meg, aki a falu egészségügyi helyzetéről értekezett. Statisztikai adatsorozata, különösen a gyermekhalandóság megdöbbentően nagy mértéke jogosan igazolja, hogy a faluval, annak egészségügyi életével fokozott mértékben kell foglalkozni, mert a lét és nemlét kérdése dől el ezen a kérdésen. Különösen kiemeli dr Csiky az anya- és csecsemő-védelem fontosságát s megrázó szavakban tárja fel azt a szomorú helyzetet, hogy 8-10 év múlva már nem lesz magyar katolikus szülész nő, ha valamilyen megoldással nem segítenek a bábaképzés ügyén. Hosszabban foglalkozik aztán az iskolás gyermekek egészségvédelmének kérdésével s végül határozati javaslatban tesz előterjesztést jelenlegi egészségügyi helyzetünk javításának érdekében.

Dr Csiky rendkívül érdekes előadása után hosszas vita következik s határozati javaslata mellett egységesen foglalnak állást a Népszövetség orvosi és szociális szakosztályának tagjai, akiknek nevében elnök köszöni meg az előadó értékes munkáját.

A második előadó Földi István tanár, lap-szerkesztő volt, akinek előadását lapunk vasárnapi számában már teljes egészében közöltük.

A Földi nagy tetszéssel fogadott előadása után szintén nagyobb vita volt s a gazdasági

élet, a falu gazdáinak kormegkívánta haladása érdekében igen megzívelendőnek találták azt a módszert az ismeretterjesztésnek, melyet Földi kezdeményezett Treiscaune megye területén.

A falu gazdasági fejlődésének ügyét különben most már kitűnően tudják szolgálni a földművesiskolák is, melyeknek eddigi eredményeit ismerteti a vita során dr Gyárfás Elemér, kérve a jelenlevőket, hogy mindenképpen, legalább *egy-két gyereket minden évben, minden község küldjön a földművesiskolába*, arra nézve is ígéretet tesz, hogy az egyházi tanügyi hatóságok, ha látják azt az érdeklődést, mely már eddig is örvedetesen megnyilvánul a földművesiskolák iránt, még egy harmadik katolikus földművesiskolát is készek létesíteni.

Dr Martzy Mihály tanár a katolikus diaszpórák ügyét ismerteti. Beszédét szintén egész terjedelmében közöltük vasárnapi számunkban. A beszéd után keletkezett vitához nagyon ügyesen szólt hozzá egy *corundi* gazda, aki a szórványokban erősen terjeszkedő szekták munkájára hívta fel a figyelmet.

Valóságos eseményszámba vehető ennek a szakosztálynak keretében is dr Baráth Béla előadása.

— *Ma a proletárkérdés nemcsak a munkásság kérdése, hanem az egész társadalmunkat megfertőzi*, — mondja dr Baráth.

A kommunizmus tulajdonképpen állami kapitalizmus, mely kiszajtolja a munkás véret, szívét, lelkét, szeretetét.

Dr Baráth Béla előadása ebben az értelemben a pápai enciklikát ismertette, hatást ért el.

A Nőszövetség jubiláris közgyűlésén Fiedler és Vorbuchner püspökök beszéltek

Tg.-Mures. Saját tud. Szombaton délután 6 órakor a Katolikus Nőszövetség közgyűlését tartotta a kulturpalota zsufolt nagytermében. A közgyűlésen Vorbuchner Adolf püspök elnökölt, de jelen volt a közgyűlésen mindvégig Fiedler István sátmár-oradeai püspök is.

Gróf Bethlen Györgyné, a Katolikus Nőszövetség országos elnöke üdvözölte a megjelent főpásztorokat. Jubileumi közgyűlés ez a mai — mondotta beszédében — mert tíz év előtt alakultunk meg és tíz év óta dolgozunk. Tíz év lehet hosszú idő is, rövid is. Nekünk a tíz év rövid volt, mert még nagyon sokat kell dolgoznunk. Meleg kapcsolatot kell létesítenünk a hitbuzgalmi szakosztályokkal, szolgálni kívánjuk minden erőnkkel a Szentatya akaratát, ez a mi akaratunk. Majd üdvözlő szavak kíséretében átadja az elnökséget Vorbuchner felszentelt püspöknek. A felszentelt püspök először ál-

dást kér az Istentől a kongresszus munkájára s kijelenti, hogy Mailáth G. Károly gróf püspök nevében és szellemében megnyitja a kongresszust, majd felolvassa Mailáth püspök Jaross apáthoz intézett táviratát: „*Testben távol, de imádsággal és lélekben köztetek vagyok. Mailáth püspök.*”

Ezután a közgyűlés felállással áldozott a nemrég elhunyt dr Pál Gáborné kegyeletes emlékének, aki 64 székely község népének volt igazi nagyszőnye, vezetője, irányítója. Halála nagy vesztesége a katolikus magyar nőmozgalomnak.

Szemlér Ferencné olvasta fel ezután a lapunk vasárnapi számában teljes terjedelmében leközölt egyesített munkajelentését az ország katolikus nőszövetségeinek. Künle Ilona szöv. titkár számolt be ezután a katolikus nők hit-

(Tudósításunk folytatása a 2-ik oldalom.)

A katolicizmus itteni hivatása

Gyárfás Elemér beszéde a Katolikus Nagygyűlésen

Tizedik nagygyűlésünk jelszava: *Krisztus és a falu*. Közelebb akarjuk vinni a falut Krisztushoz, hogy Krisztus orvosolhassa falvaink ezer gondját és baját.

A falvaink életét nyugtalanító, megoldatlan problémák egyik legfontosabbika: a *nemzeti-ségi kérdés*.

Falvaink népe naponta látja és érzi a különbözőségeket a többi nép és az államhatalom nemzeti jellege s a saját nyelve, szokásai és nemzeti érzései között. Látja és sokszor meg is szenved a konfliktusokat, melyek e különbözőségekből származnak s amelyeknek megoldására eddig senki sem vállalkozott.

Ha mostani nagygyűlésünk hatása alatt, Krisztus tényleg központja lesz falvaink életének, a sok más égető baj és sürgető kérdés orvoslása mellett, meg fogja oldani ezt a nagy problémát is, melynek *nincs is más megoldása, mint a krisztusi tanítás érvényrejtetése*.

Az erdélyi katolicizmus szent hivatása tehát, hogy e nagy kérdés elvi alapot tisztázza, megoldásának módzatait kijelölje s gyakorlati magatartásával példát mutasson arra, hogy különböző fajú és nyelvű népek békében, barátságban és szeretetben élhetnek együtt, ha magatartásukat a krisztusi tanításhoz alkalmazzák.

Van-e s lehet-e azonban ilyen külön hivatása az ardeali katolicizmusnak?

Hiszen a katolikus egyház minden szervének és intézményének, hívei minden csoportjának s mindegyik alázatos munkásának a széles földkerekségen csak egy lehet a hivatása: közelebb vinni az embert a megváltás kegyelemeszközeivel az Uristenhez. Van azonban eltérés e hivatás betöltésének módszereiben és eszközeiben, a kifaragandó emberanyagban s a leküzdendő nehézségekben. S ebből a szempontból beszélhetünk az *ardeali katolicizmus hivatásáról is*, mert én hiszem és vallom, hogy e történelmi földön reánk külön feladatok várnak, rendkívüli nehézségeket kell különleges módszerekkel leküzdenünk s e hivatásunk sikeres betöltésével felmérhetetlen értékű szolgálatokat kell tennünk elsősorban Ardeal különböző fajú népeinek, de az itt teremtett példával a világegyháznak s az egyetemes emberiségnek is.

Ardealt már az önálló fejedelemség idején a *három nemzet* országának nevezték s problémáit ma is csak az érti meg és orvosolhatja, aki világosan látja és leszámol vele, hogy e földön egymásbaszövődve élnek különböző fajú és nyelvű népek.

A népek nemzeti törekvéseire sok szellemi irány igyekszik feleletet adni és megoldást megjelölni. A napjainkban egyes országokban erőteljesen kidomborodó *nemzeti totalitás* elve öncélú állítja oda a nemzeti törekvések, a nyelv, sőt a faj kíméletlen érvényesítését. Vaskézzel igyekszik ennek útjából a zavaró mozzanatokat elhárítani, letörni mindent, ami a nemzeti gondolattal ellentétes vagy attól csak különbözik s abba fenntartás nélkül behasonulni nem tud vagy nem akar.

A *salus rei publicae*, a nemzet, a faj magasabb érdekei bálványok voltak már a pogánykorban, melyeknek tömegek tömjéneztek

és tömjéneznek ma is.

Ezzel szemben a — magyar szóval jól ki sem fejezhető — *internacionális utilitarizmus* szennyes ruhaként veti le magáról szelforduláskor az érdekeire hátrányos nemzeti és faji köpenyeket és sietve igyekszik olyan új köpeny alá bújni, melytől védelmet és érvényesülést remél.

Megborzadva a nemzeti és faji gyűlölködés dúrva kitérésaitől s megundorodva a hitvány nemzetárulás és gyáva fajtagadás köpenyforgatásaitól, fokozott fényességben tündöklők előttünk katolikus hitünk tanítása, mely minket testvéri láncba fűz össze Krisztus vérével megváltott minden embertestvérünkkel, kiket szeretnünk kell, bármily nyelven beszélnek s bármilyen vér csörgedezik is ereinkben. Ugyanakkor pedig megtanít arra is, hogy a nyelvi és faji különbözőség nem szégyen, baj és hátrány, hanem olyan érték és szépség, mint a virág színe és illata s aki ezt dúrva kézzel letöri, a Teremtő akarátát hiúsítja meg, mert az Ő legszentebb szándéka, hogy e színek pompája s ez illatok árja az Ő dicsőségét hirdesse.

Amint nincs más név, melyben üdvözülhetnénk, mint az Ur Jézusé, úgy nincs más gondolat, mely elviselhetővé, érthetővé, sőt széppé, kívánatosá, tiszteletre és megbecsülésre érdemesé tenné az emberiség nagy családjának nyelvi és faji különbözőségeit, mint a mi szent hitünk tanítása.

Az igazságok akkor és ott tündökölnék legfényesebben, ahol a legnagyobb erőpróbát kell kiállaniuk. Ha igazság az, amit a fajok és nyelvek különbözőségeiről hiszünk és vallunk, úgy ennek ott kell legvilágosabban meglátszania, ahol legtöbb alkalom van surlódásra, elmentétek kiütkezésére, nyílt szembehelyezkedésekre.

Ebből a szempontból valóban klasszikus föld Ardeal, mert nincs olyan vidék, sőt községe is kevés van, mely csak egy nyelvet beszélne s melynek más fajbeliekkel ne volna szükség szerű érintkezése.

Ez a helyzet győtrődések és szenvedések kútforrása, ha a különböző fajok és nyelvek fölött nem tud a mi harmónikus, összefogó gondolatunk úrrá lenni.

Tudott úrrá lenni a multban s Ardeal régi kövei és könyvei a tanuink arra, hogy tudta összefoglalni közös nagy alkotásokra e föld összes lakóit s a ma oly fájón érezhető faji és nyelvi ellentétek abban a mértékben ütköztek és élesedtek ki, amint e gondolat összefogó ereje csökkent vagy egészen megszűnt.

Ma mi, számban legyöngült, de lélekben megújított ardeali katolikusok vagyunk arra hivatva, hogy a testvéri szeretetnek s a nyelvi és faji különbözőségeik megbecsülésének nagy gondolatát ezen a földön képviseljük s ennek érvényt szerezzünk. Minket terhel az a súlyos kötelesség és felelősség, hogy ezt a nagy igazságot világosan megismerjük, saját életünket ahhoz alkalmazzuk s annak e föld többi lakóit is megnyerjük, hogy Ardeal valóban ékes virágoskertje lehessen az Uristennek, aki ezt anynyi szépséggel megáldotta.

Mindettől ma még sajnós, nagyon messze vagyunk. Most olvasom egyik igen-igen előkelő s e föld sorsára is nagy befolyással bíró egyházfeljedelmnek egy szélsőséges alakulat

közgyűlésén mondott beszédét, melyben azt a követelést állítja föl, hogy aki a mi levegőnket akarja szívni s e föld kenyerét akarja enni, annak bizonyos fajhoz kell tartoznia s aki itten bizalmi állást akar betölteni, annak ereiben bizonyos fajta vérnek kell csörgedeznie.

Akik így gondolkoznak, azokat mi szavakkal és érvekkel meg nem győzhetjük, hogy téves úton járnak és saját népük ellen vétkeznek, mikor ilyen tanokat hirdetnek, melyek embert emberrel nyelve, faja, vére miatt szembeállítanak.

Igazságokról csak tettek győzhetnek meg mindenkit, azt is, ki az érveket nem akarja meghallgatni.

Nekünk tehát a magunk példájával kell megmutatnunk, hogy látjuk, hiszünk és érezzük a mi igazságunk meggyőző erejét, hogy tudjuk becsülni, védeni, soha fel nem áldozni népi és faji értékeinket, de tudjuk ennek dacára szeretni embertársainkat és tudjuk éppen ezért megbecsülni a mások értékeit is.

Nehéz, nagy feladat ez, melyhez lelki emelkedettség szükséges, amire rá kell nevelnünk elsősorban sajátmagunkat s azután népünket.

De csak nagy feladatok tehetnek számban kis népet naggyá. S hálás lehet a Gondviselésnek az a nép, melynek nagy feladat jutott osztályrészül, mert csak ez emelheti fel és óvhatja meg az elpusztulástól.

Hinnünk kell, hogy a Gondviselés nekünk

azt a nagy feladatot szánta, hogy e sokrétű földön mi adjunk példát arra, miként kell békében és szeretetben, egymás megbecsülésében élniök különböző fajú és nyelvű népeknek.

Hinnünk lehet, hogy mi erre képesek is leszünk, mert a Gondviselés felkészített minket erre a nagy feladatra azzal, hogy az utolsó emberöltő alatt olyan apostoli főpásztor kormányzása alá helyezett, akinek négyévtizedes püspöksége számunkra negyven évvel ezelőtti lelkigyakorlat volt, mely bőven árasztotta ránk a kegyelem megtermékenyítő áldását, pusztította lelkünkben a gyomot és dudvát és felvértezté a reánk váró megpróbáltatásokra és erőfeszítésekre.

Hinnünk kell e magasabb hivatásunkban, mert ha hinni gyöngék és tenni gyávák volnánk, ha megromlik az Isten sója, melynek az lett volna hivatása, hogy másokat őrizzen meg a romlástól, úgy az több semmire sem való, ki dobják és lábbal tiporják azt.

Hinnünk kell, hogy lesz erőnk önmagunk megtartására és mások szeretetének megnyerésére, mert az a Krisztus, akit ki akarunk vinni falvainkba, nekünk is mondotta, hogy „olyan ékesszólást és bölcsességet adok Nektek, melynek nem tudnak ellenállani ellenfeleitek!”

Ez a krisztusi bölcsesség fog megsegíteni, hogy betölthessük a mi gondviselés szerű hivatásunkat s ha betöltjük, Isten országát hívjuk le e történelmi földre és boldog utódok fogják nevünket áldani.

(Tudósításunk folytatása az első oldalról)

életi és szociális munkájáról, majd a tisztújítást ejtették meg, melynek eredményeként *Vorbuchner* felsz. püspök ajánlására újabb két évre elnökké választották gróf *Bethlen* Györgyét, igazgató lett dr. *Balázs* Ferenc preláts-kanonok, ügyvezető *Csatáry* Adél, alelnök *Borsitzky* Ottóné, pénztárnok *Szele* Erzszi, ellenőr *Nagy* Erzsébet, titkár *Balogh* Endréné. Választ-

mányi tagok: gróf *Haller* Istvánné, gróf *Bethlen* Odönné, dr. *Sulyok* Istvánné, *Veress* Marien, dr. *György* Lajosné.

Csatáry Adél szoc. testvér tartotta meg ezután nagy érdeklődést kiváltó beszédét „Mit jelent ma katolikus magyar nőnek lenni?” címen.

Csatáry Adél beszédét nagy lelkesedéssel fogadta a kongresszus hallgatósága.

Fiedler István megyéspüspök beszéde

Fiedler István püspök emelkedett szólásra:

— *Igaza van az előttem szóló szociális nővérnek, — mondotta a püspök. — Az imádságnak történelem átalakító, nagy ereje van és a hívek nagyrésze még sem imádkozik. Pedig a magyar családok is az imádságos lélek mentheti meg. Be kell vezetni a családokban a közös estéli imádságot. Sírnai és szomorkodni, de nem kétségbeesni tudok azon — mondotta Fiedler püspök, — hogy a gyermekek nem tudnak imádkozni. Ezért felelősségre vonom itt nyíltan az apát, az anyát és az egész katolikus társadalmat, mert nem tudunk eléggé imádkozni. A nap 96 negyedórájából még egy negyedórát sem adunk az Istennek. Kérem, higgyék el, az imádság nagyon szükséges. Ha imádságos lélekkel nézünk szembe az élet megpróbáltatásaival, akkor nem lesz teher apának, családfőnek lenni. És együtt imádkozunk, család és család, az egész háznép.*

— *A legutóbbi statisztika szerint a falvakban átlag 26 ezer lelt dohányoztak el havonta, akkor van pénz is, csak nem vagyunk elég takarékosak. Bőjtöljünk a békéért és imádkozunk, akkor győzni fogunk és nem az élet fog legyőzni bennünket. Ha imádsággal szenteljük meg bőjtünket, akkor alamizsnát adók leszünk, az iskoláért, a templomért, mert a devalváció, konverzió felemésztette, semmivé tette a mi tekintélyes alapítványainkat, melyek jövedelméből számtalan ifjú nyerte kiképzését, hogy kenyeret kereshessen magának. Ezután arra kell törekednünk, hogy élő alapítványokat neveljünk, akik vissza fizetik az ingyent. Tanuljunk meg, hogy ingyen elfogadni valamit nem jellemes dolog éppen, ezért már a kis gyermeket arra kell tanítanunk, hogy köszönje meg a legkisebb darab kenyeret is.*

Fiedler püspök beszéde nagy hatással volt a hallgatóságra.

Az indítványok során dr. *Imre* Lászlóné a gyermekek ingyen orvosi rendelőjének felállítására tárgyában, dr. *Nagy* Béláné falumentő akciója a falun élő nőintelligencia által. *Auguszt* szoc. nővér pedig javasolta, hogy a nőszövelés

10 éves fennállása alkalmából tagjai számára üdülőthotlon létesítését javasolja, az ország valamelyik magaslati gyógyhelyén.

Horváth Árpádné (Oradea), aki a tíz év előtt megalakult nőszövetség első elnöke volt, táviratilag üdvözölték, mint aki beindította a nőszövetség munkáját.

Végül *Vorbuchner* felszentelt püspök zárószóvaiban rámutatott arra, hogy vannak az emberek között gyűjtők és szétszórók. Aki támogat minket krisztusi munkánkban, az velünk, aki nem, az ellenünk van. Be kell állanunk a krisztusi munkarendbe és dolgoznunk kell úgy, ahogyan az Krisztus munkáivalhoz méltó és ez a munka legyen önzetlen!

A közegészségügy védelme és szülészneki képzés.

Tg.-Mures. Saját tud. A Népszövetség orvosi szakosztálya szombaton délután 6 órakor folytatta tárgyalásait dr. *Balázs* Ferenc pápai preláts, albauli főesperes-plebános elnöke alatt. A megjelent orvosokat az elnök meleg szavakkal üdvözölte. Az ülés megnyitása után dr. *Schmidt* Béla tg.-muresi főorvos hangsúlyozta a keresztény orvosok összefogásának szükségességét, a közös munka és a közös terhek egy szívvel való vállalását is. Dr. *Nagy* András orvos, teológiai tanár, a szakosztály ügyvezetője ezután jelentését olvasta fel a múlt évi munkásságról. Beszámolt a megalakulástól eltelt idő nagy haladást mutató munkájáról és örömmel említette fel, hogy a keresztény orvosok összefogása fokozatos kiépülésben van. Majd az orvoscsoporthoz szociális munkáját ismertette. A hozzászólások során a jövő célkitűzéseit és munkatervét tárgyalták. A javaslatok közül igen nagyfontosságú az egészségügy nevelés minél szélesebbé és gyakorlatibbá tételéről szóló indítvány, melyben a papság és tanfőnökség segítő munkájára hathatósan számít. Óhajtja a teológiai főiskolákon a szociális egészségügyi nevelésre való nagyobb lehetőségek megadását. Elengedhetetlenül fontosnak tartja és kívánja úgy falvakon, mint városokban csecsemő-ápolási tanfolyamnak tartását és a legmagasabb női hivatás: az anyaság ápolásának pro-

pagálását. Nyomatékosan óhajtja felhívni a püspökségek figyelmét a napról-napra súlyosodó alkohol-veszedelemre. Feltétlen szükségesnek tartja, hogy a Népszövetség vándorcsoportjai főkonként orvosmunkatársakkal egészítsenek ki és az orvosszövetség adja meg azt a lehetőséget, hogy az egyes tagozatok egészségügyi állófilmek vetítésére alkalmas gépek és képek birtokába jussanak. Ezen anyag összeállítását az orvosszakosztály tagjai vállalják. Nagyon fontos az az indítvány, hogy a Népszövetség a nőszövetségi központot olyan irányban keresse meg, hogy románul kifogástalanul tudók női szülészeti oklevél megszerzésében segítsenek. Javasolja végül, hogy a Népszövetség keresse meg a püspökségeket, hogy az egyes megfelelő és arra alkalmas nagyobb létszámú plébániák székhelyén orvosi tanácsadó állomások állítsanak fel, melyeket az összes szociális egyletek együttesen tartanának fenn.

A határozati javaslatok megvitatása és elfogadása után, a gyűlés megbízta dr. Nagy Andrást a javaslatok benyújtásával és azoknak a közgyűlésen való képviselésével.

Az eredményes és nagyjelentőségű orvosszakosztály számos olyan új és eddig elhanyagolt kérdés megmunkálását vette fel programjába, mely eddig gyakorlati megoldások anyagát nem képezte. Az orvosi kar megmozdulása nagyjelentőségű, mint azt az elnök zárószavában is kihangsúlyozta.

A kulturális szakosztály ülése.

A kulturális szakosztály délután 4 órakor nagy érdeklődéssel várt ülést tartott a katolikus gimnázium tornatermében. Az ülésen Boga Alajos egyházmegyei főtanfelügyelő elnököl; az előadások közben megjelent Fiedler István püspök is.

Domokos Pál Péter a magyar néprajz katolikus elemeiről tartott nagy felkészültségű előadást. A nép nem tűr egyéniségeket, úgy mond, magának azonban megvan az egyénisége, mely művészetében, szokásaiban jelentkezik. Ezek a hagyományok sokszor a népi multnak egyedüli őrzői. Ebből a szempontból a föld legszegényebb népei a leggazdagabbak szoktak lenni. Nem véletlen tehát, hogy a legszebb népi hagyományokat Ciucban találjuk. A néprajzi vizsgálódás a régmúlt idők emberét itt is kortársunkká tette. Részletesen ismerteti az istván olás ősi szokását, mely Szent István király emlékét őrzi, a bethlehemezés ősi eredetét, a Szent Gergely napi tojásajándékozás eredetét s más népies hagyományokat, majd javaslatot tesz, hogy a három ünnep okori hagyományainak összegyűjtésére találjon a népszövetség megfelelő módot.

Veress Ernő, a Tudósító szerkesztője a vallásos élet népiségéről szólott. A népi forradalmak korát éljük — mondotta többek között. — A nemzetek sorsa nem a felszínen, hanem a néplélek mélységeiben dől el, sokszorosan fontos tehát kulturánkat, elsősorban vallásos kulturánkat átítatnunk népi sajátosságainkkal és művészetével. Ennek az egyház nem áll az útjában, sőt pártolja és elősegíti azt. Fel kell újítani a ciucsmolui misztériumokat, melyeket ott Oberarmagau előtt már játszottak. A búcsúknak vendéglátó szokását ismét fel kell

A művelődésre a népnek is szüksége és joga van — mondotta Márton Áron

A nyugati államokban — kezdte beszédét Márton Áron — hatalmas és anyagiakkal bőven ellátott szervezetek foglalkoznak a nép iskolai művelésével. Nálunk csak most jelentkezik egy bizonytalan érdeklődés, de biztató jelnek kell vennünk már azt is, hogy emlegetik, habár a kérdés jelentőségének teljes felfogásától és főképp az abból reánk háruló munka komoly vállalásától még messze vagyunk. Talán eljön az idő, amikor felenged az a fagyos közöny, amely most még a jószándékot is visszahököl-teti.

Mint a nevelés általában, a népnevelés is az egész embert tekint, egyéni és társadalmi vonatkozásában veszi és akarja tökéletesebbé tenni. Célja, hogy a nép tömegénél gyarapítsa az egyéni és a szükséges társadalmi műveltséget. Műveltségre mindenkinek, a nép egyszerű fiának is joga és szüksége van. A népiskola csak az elengedhetetlen elemi ismereteket közli, a foglalkozás körébe vágó ismereteket pedig egyirányú, aránylag szűk területet ölelnek át, a személyiség kibontá-

kozásához pedig többre van szükség. A foglalkozásához láncolt ember másirányú képességeinek foglalkoztatása és testi, lelki igényeinek kielégítése nélkül félszeg, lelkiileg is valamennyire nyomorék marad. S amint az egyoldalú műveltség fogyatékosága kiütözik minden emberen, még inkább meglátszik a minden tekintetben fogyatékos műveltség hatása a népen. Nem a felzárkózó városi kultúra hiányzik neki, ami a városi lakók nagy részénél is csak mélység és belső tartalom nélküli külső máz, hanem a körülményeihez mért olyan nevelés, amely értelmi, akaratit és érzelmi világát teljesebbé teszi.

A magyar Európa legértelmesebb parasztja

Az értelem művelése a népnevelés feladatai között is első helyen áll. Reclus francia földrajztudós mondja a magyar parasztról, hogy Európa legértelmesebb parasztja. A világháború alatt számtalanszor nyilatkoztak hasonlóan idegen nemzetek tisztjei a magyar baka értelmességéről.

Chlorodont

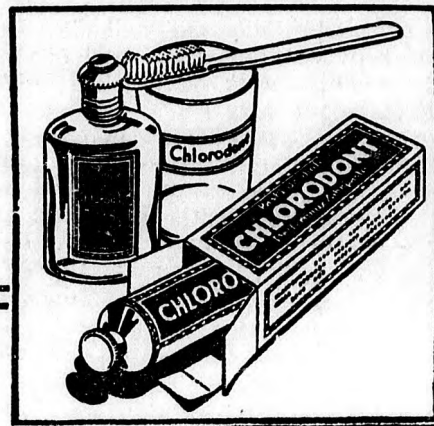
a tudományos alapon nyugvó fogpaszta

Aki a szer megválasztásánál, amelyre fogai egészségét bizza, elfogad jó tanácsot, annak az évek hosszú sora óta bevált Chlorodont fogpasztát ajánljuk. Tartós sikert csakis valóban jó készítmény ér el, ezért használ sok millió ember tudományos alapon nyugvó Chlorodont fogpasztát. Kiváló tisztítóképeség, az értékes fogzománc megóvása, kellemesen üdítő mentailat azok az előnyei, amelyeket fiatal és öreg egyaránt nagyra értékelnek.

A Chlorodont fogpaszta tartalmaz egy hathatós oxigénst, amely a mentollal együtt semlegesíti a szájüregben a dohány-

és ételszagot. Mindkét alkatrés — az oxigén és a mentol — a száj és nyálmirigyeket fokozottabb nyálkaképzésre ösztönzik. Ezáltal a szájüreg természetes tisztulását érjük el, minden káros antiszeptikus szer használata nélkül.

Aki helyesen ápolja fogát Chlorodont fogpasztát használ.

Chlorodont megóvja fogait és egészségét.

emelni a régi szellemi színvonalra. Fel kell újítani teljes népies színvonalunkban az ősi vallásos szokásokat: a házszentelés, a határkerítés ősi formáit. Meg kell mindenütt szervezni a népművészt. A templomot, a temetőt, a határkerítést népművészeti elemekkel kell díszíteni, vissza kell térni szentjeink hagyományos, népies kultuszának formáihoz. Az isteni parancs azt mondja: szeresd a te uradát Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből. Az én teljes szívem, az én teljes lelkem az, melyben fajom, nyelvem, történelmem hűen tükröződik!

S aki külföldön járt és összehasonlítja népünket a többi nemzetek népével, maga is meggyőződhet arról. Akárhányszor nagyobb lelki gyönyörűséget jelent a társalgás egy átlagosan értelmes falusi gazdával, mint a művelt középosztály egyik-másik tagjával. De ezt a szinte kivételes képességet parlagon hagyjuk, kiművelésével nem törődünk. S a nép a maga erejéből nem tudott lépést tartani a meggyorsult haladással, szabad zsákmánya lett a hazug és megtévesztő eszméknek, a testtel lélekkel egyaránt ütéreköz szellemnek s be kell vallanunk szegénykezve, hogy a szerencsésebb, a tanultjai törődése folytán műveltségben haladó népek messze föléje kerültek. A népünk művelésére irányuló törekvéseknek ezeket a súlyos mulasztásokat pótolniok kell, mert a szellemi rugalmasság ma szükségesebb kellék, mint a multban. Az élet régi, áttekinthető formái megbomlottak és összekuszálódtak. A forgatagos jelen máról-holnapra új helyzeteket teremt, új feladatok, váratlan nehézségek bukkannak fel mindegyre, amelyek között tágabb, gyakorlott látókör nélkül nem tud eligazodni.

Elcsúfító bűnök

A tudás azonban egymagában nem elég, az egyensúlyozott embert értelmi, akaratit és érzelmi világának arányos művelése alakíthatja ki. A népnevelés tehát az akarat és kedély nevelését sem hanyagolhatja el. S csak népünk kedvteléseire, szórakozásaira, mulatságaira és a hajdani szép népszokások eldurvult formáira kell gondolnunk, hogy rádöbbenjünk a népnevelésünkre ezen a téren váró halaszthatatlan nagy munkára. A népünknel egyetlen vasárnap délután tapasztalható sok durvaság láttára mélyszégyen morúságnak kell rátelepednie minden lélekre, aki fajának javát őszintén akarja. Nem nézhetünk ezt tétlenül tovább, még kevesé sülyedhetünk odáig, hogy a sokszor emberéletet követelő durva virtusokat könnyelműen nemzeti erénynek minősítsük. A nevelést a gyermekeknek kell megkezdenünk, de a kedélynevelés eszközök és

alkalmak felhasználásával az ifjúságot és felnőtteket is meg kell közelítenünk, hogy az elcsúfító durvaságtól megtisztítsuk.

A művelt osztály kötelessége

Harmadik feladata és egyben legmélyebb értelme a népnevelésnek, hogy nemzetté nevelje a közös származás, műveltség és sors által összefogott embereket. S itt az értelmiségi osztálynak vannak halaszthatatlan kötelességei, az értelmiségi osztálynak kell rábrennie először, hogy az elválasztó vonalakat neki kell átlátnia, a műveltségbeli és lelki távolságot, amely a nép és a művelt réteg között ma is meg van, neki kell kiküszöbölnie. Ami alatt nem a műveltség egyformáztatását értjük, nem is a tanultak időnkénti kirándulását a néphez fölényes kioktatások céljából, még kevésbé a felszínes városi műveltség reámozolását a falura, hanem a közös sors becsületet vállalását és a népi érdekek önzetlen szolgálatát a legkülönbözőbb foglalkozásokon keresztül.

Az emberiség feje fölött gyülekező viharfelhők kavargásából sem nehéz kikövetkeztetni, hogy a mostani vajadás után új korszak következik s ebbe az újkorba azok a népek mentik át életüket, amelyeknél minden lelki és erkölcsi erő a vezető fel tudtak verni és építő s megszüpítő munkába műveltséget gyarapító tevékenységben tudtak összefogni. Vajjon lesz-e népünknek olyan széchenyi-lelkületi értelmisége, amelyik ezt belátja s a történelem intését felismerve, lázas készséggel fog a kötelességeként jelentkező népművelő munkába? Mert jövő sorsunk ezen fordul.

A nagyértékű előadásokat színvonalas hozzászólások követték. *Zakariás* Flora missziós testvér jelentette, hogy munkájuk során sok régi *gyermekjátékok* szokását gyűjtötték össze. *Ambrus* Zoltán lelkész indítványozta, hogy a néprajzi adatgyűjtést a főhatóságok tegyék hivatalos kötelességgé minden téren. *György* Lajos dr. egyetemi magántanár azt hangsúlyozta, hogy nem elég ezt elrendelni, hanem arra meg is kell tanítani az arra hivatottakat. Ennek pedig a tanítóképző, a főiskola a helye.

A felszólalások sorából kiemelkedett dr. *Willer* József képviselő beszéde, melyben a népzene, a népi kórusok nagy jelentőségéről és hasznáról szólt. Meg kell vallanunk — úgy mond — hogy a zenével nagyjában még eddig műveltségünk szerves része, mint más népeknél. A dalárdát művelt osztályaink egyenesen lenézték. Nem ismertük fel eléggé, amit a kórusban való éneklés jelent. Fegyelmel, felémel, bátorra és öntudatosra tesz, neveli a közösségi szellemet, ugyanakkor pedig műveli az anyanyelvet, tanítja annak helyes kiejtését és használatát. Különösen szükség van a kórusok fejlesztésére a katolikus falvak életében, melyek e téren a többiekkel szemben igen el vannak maradvák.

Biró Lajos örömmel üdvözölte a népszövetség kezdeményezését. *Venczel* József a főiskolai szakosztály nevében sürgette az értelmiségi elit kiképzését. *Fodor* József lelkész arra

hívja fel a figyelmet, hogy a Bánságban 140.000 katolikus magyar él, kiket bele kell ölelni ebbe a munkába.

Boga Alajos az elnöki székéből több fontos kijelentést tett. Közülük többek között a népi kórusok, dalosversenyek érdekében tett intézkedéseket és ismertette azt a törekvést, mely az iskolai muzeumok szervezésének törvényes kötelezettségét egybe akarja kapcsolni a néprajzi anyaggyűjtés feladataival.

A gyűlésnek mindvégig nagy és figyelmes közönsége volt.

Az ünnepi est a katolikus énekkarok diadala volt.

Szombaton este 9 órakor a kulturpalota termében folyt le az ünnepi est. Az óriási terem zsúfolásig volt. A műsor Reinberger: *Preudio festivo* (D-moll) előadásával kezdődött. Az orgonánál *Zismann* Rezső orgonaművész foglalt helyet és újjainak érintése alatt bámulatos tökéletességgel engedelmességet a hatalmas hangszer, melynek hangja a fuvolánál is finomabb piandótól a mennydörgésszerű fortiszsimóig, simogatva, zengve, örvendő és sirva fogta meg a mozdulatlan, néma káprázatba elmélyedt sok ezerfői közönség lelkét. S még arra sem volt idő, hogy felocsudjanak ebből a gyönyörűségből, már újabb és újabb meglepetések jöttek.

Ilyen káprázatos színek voltak a közös kánon, melyet az összesített énekkarok (8 dalárda) adtak elő *Domokos* Pál Péter karvezetése alatt, a „Pünkösddől”, amelyet a *Marianum* énekkara adott elő; *Kodály*: „Székely keserves”-e a tg.-muresi kettős intézet fiú vegyeskarától, *Nagy* István zeneitanár vezetése alatt, *Kodály*: „Jézus és kufárok” a tg.-muresi római katolikus dalárda előadásában, *Tóth* Sándor országos karnagy vezetése mellett, a sánpauliai népkórusa, melyet *Zsögön* András vezényelt, *Früh* A.: „Századik Zsoltára” a

Ünnepélyes tábori misével kezdődött a nagygyűlés harmadik napja

Már a kora délelőtti órákban megkezdődött a környék katolikus falvainak felvonulása. Keresztek, zászlók alatt, *Mária* énekeket énekelve jöttek, gyűltek a többnyire szöttes ruhába öltözött falusi emberek s fél 10 órakor már közel 6000 ember szorongott a zárda udvarán, a tábori oltár körül.

Az oltáremelvényen *Fiedler* István és *Vorbuchner* Adolf püspökök és a kanonoki kar foglaltak helyet, köröskörül, mint a gyönyörű mezei virágcsokor, a falusiak, mögöttük a távolról jöttek és a városi közönség állotta körül, mint élő fal az oltár.

Az ünnepélyes szentmisét dr. *Pacha* Ágoston timisoarai püspök celebrálta fényes papi segédlettel.

„Leborulok oltárodnál én Uram, egész a földig”, hangzott fel a melódia a hangszórón

* Gyomor- és bélbajoknál, a máj és az epeutak megbetegedéseknél, reggel felkeléskor egy pohár valódi „*Ferenc József*” keserűvíz kortyontként elfogyasztva remek természetalkotta hasajtó! Az orvosok ajánlják.

toplíta-románi vegyeskar előadásában, *Feigl* Imre karvezetővel; a tanítók és tanítónők vegyes kara *Domokos* Pál Péter és a clujii egyetemisták vegyeskara ugyancsak a fáradhatatlan *Domokos* Pál Péter vezetése alatt. És a sok szebbnél-szebb magyar népies dal, a ma már világhírű *Kodály* mester muzsikája. — Közben a székely tánc is kapott egy felejthetetlen megnyilatkozást. Tizenkét pár festőien szép, üde, egészséges, chileni leány, legény, akiket *Péter* Árpád tanított be, olyan lelkesedésbe tűzbe hozta a közönséget, hogy alig akarták a pódiumról kiengedni őket.

Nehéz, sőt lehetetlen leírni mindazt a szépet, amit ez az estély nyújtott és nem lehet külön foglalkozni minden egyes dalárdával, művészekkel, karvezetőkkel. Csak örvendezni, lelkesedni tudunk, de méltó szavakkal képtelenség kifejezni azt, hogy mi volt, mennyit jelentett a katolikus magyar kultúra szempontjából ez az este.

*Incze*dy-Joksmán Ödön költői lendülettel ünnepi beszéde éppen úgy hozzátartozott ehhez az estélyhez, mint a dalárdák szereplése. Ezt a gyönyörű beszédet halnapi számunkban vezető helyen közöljük.

A katolikus dalárdák olyan magasak, olyan igazi szárnyaló lendülettel s olyan tisztán, nemes magyar dallal mutatkoztak be, amilyenre eddig még nem volt példa.

Születési ünnepe volt ez az estély a katolikus magyar dalárdák, a katolikus magyar öntudat ébredésének, melyet nem lehet elég hálással megköszönni *Domokos* Pál Péternek, *Nagy* Istvánnak és a többi, velük együtt tartó dalvezérnek.

át és egyszerre templomi csend lett a sokszres tömeg között, majd mint egy óriási kórusból, minden részből a gyönyörű zárdaudvarnak, felcsendült a nép áhitatos éneke.

Evangélium után *Czumbel* Lajos tartott szentbeszédet.

Dr Czumbel Lajos szentbeszéde.

A szentbeszéd tárgya volt: „*Krisztus és a falu*”. *Gondolatmenete*: Amikor II. Szilveszter pápa István magyar fejedelemnek, a későbbi szent István királynak elküldötte a koronát, nemcsak a személyét akarta megkoronáztatni, hanem a művét is. Ezt a művet így lehet összefoglalni: szent István megadta az ő népének a falut és a faluba bevezette a Krisztust.

Azóta elválaszthatatlan a kettejük szövetsége. Ha kiviszik a faluból a Krisztust, elzúllik a falu is, mint sok délfrancia falu megrázó példája mutatja. Előbb csak a Krisztust vették el a falusi néptől, azután következett a falu bomlása. A régi, székesegyház-nagyságú falusi templomokban már csak egy-egy oldalkápolnában tartották meg a vasárnapi misét; előbb azért, mert kevesen jártak, de nemsokára azért is, mert kevesen voltak. Azok, akik a családirtó egyke után még megmaradtak, jórészt a városokba vándoroltak, ahol szaporították a proletárok számát.

Hogy mi ide ne jussunk, gondoljuk meg, hogy milyen értékes a falu, ha Krisztus van benne.

Krisztus, vagyis a kereszténység, reámutat a falu természetes értékeire és azonkívül természetfölötti értékeket is ad neki.

1. A kereszténység nemcsak szóval magasztalta a falut, mint ezt a pogány költők is megtették már, hanem azzal, hogy a földreszállott Isten, a keresztény vallás alapítója, a világ Megváltója falusi embernek állott be, megtanította az embereket arra, hogy a falu már a természetes rendben boldogítója a világnak.

Valóban: a falu ad a világnak kenyeret, mert a kenyérnek a falusi ember verejtéke, a harmatja és a falusi ember vére a tartalma.

A falu ad a világnak testi-lelki egészséget. A falu nemcsak a tiszta levegő hazája, hanem a tiszta vér hazája is. Nemcsak acélos búzát terem, hanem acélos izmokat és acélos akaratot is. Ezért a nagyberek ki nem apadó

Aki súlyt helyez arra, hogy a gyárból állandóan frissen kikerülő

sört fogyasszon,

követelje

DREHER HAGGENMACHER

sörkülönlegességeit

Minden jobb vendéglőben és italmérőben kapható. Legjobb minőség. Ize, zamata, hűsítő hatása, gyógyító ereje felülmúlhatatlan

Kánaánja. A falu az életörömök paradicsoma. Ezért falura menekül pihenni, aki elfáradt a világ robotjában; gyógyulni, aki sebet kapott az élet küzdelmében. — Az amerikai felhőkarcolók tetején falusi házat rendeznek be maguknak a milliárdosok és a nagy városokon kívül falvat, „Bangalót” építenek a tehetősek s munkájuk után oda menekülnek.

A falu ad a világnak vallásosságot. Itt tereti ki az Isten az ő ragyogó művét, a természetet, az ő képes Bibliáját, amelyből minden romlatlan szem ki tudja olvasni Isten hatalmát, bölcsességét és jóságát. Azért falusi ember sokáig istentelen nem lehet. Vagy visszatér az Istenhez, vagy eltér a falutól, vagy magtalanul vész el.

2. Krisztus méginkább természetfölötti értékekkel gazdagítja a falut. Ezek kifejezője főleg: a templom, a harang és a kereszt.

A templom megtanítja a falusi embert arra, hogy Isten gyermeke. Vasárnap és ünnepnapokon, összegyűjti a népet, felszabadítja a robottól, lelkét Isten igéjével és szentségeivel táplálja, szívét az örök haza felé irányítja.

A harang, különösen az estharang, amely olyan megható falun, megtanítja arra, hogy a falusi ember Krisztus testvére. A harang hírével viszi neki, hogy „az Ige testté lön és közöttünk lakozék”.

Közöttük, a faluban élt Krisztus, mikor a földön járt, közöttük, falun él leginkább ma is az Oltáriszentségben, hogy legyen a maga falusi igénytelenségében és szegénységében a falusi emberek sorsának osztályosa.

A kereszt végül azt hirdeti a falusi embernek, hogy ő a Krisztusnak munkatársa.

A falusi embernek is van keresztje: küzdés a röggel, az időjárással, a szegénységgel, a megvetettséggel. De az a kereszt is Krisztus keresztje: megváltást, boldogságot hoz a kereszt hordozójának, családjának és az emberiségnek.

Befejezésül elmondotta a Quo vadis történetét. Neró császár keresztényüldözése alatt a hívek rávették szent Pétert, hogy meneküljön el Rómából a biztos halál elől. Egy hajlaton csakugyan menekült szent Péter. A városon kívül találkozott Krisztus Urunkkal, aki a város felé tartott. Leborult előtte és kérdezte tőle: „Quo vadis, Domine?” Hová mégy, Uram?

A díszközgyűlés

A nagyterembe a felvonult tömegnek felesem jutott be, hanem a városház előtti téren szorongott.

A díszközgyűlésen dr. Pacha Agoston timisoarai püspök elnökölt, melyen dr. Karda Ferenc tartott beszédet. Ertelmiség és a nép címen. (A beszédet egyik legközelebbi számunkban közöljük). Majd Márton Áron „Katolikus humanizmus” című előadása következett. Ezután Gyárfás Elemér beszélt. (Beszédét lapunk vezető helyén közöljük). Vorbuchner püspök bejelentette, hogy a pápa őszentsége Jaross Béla apátplébánost prelátsává nevezte ki, nagy érdemeinek jutalmazásul, mit nagy örömmel vett a közgyűlés tudomásul.

Délután 4 órakor népgyűlést tartottak, több ezer falukról beérkezett, ugynevezett keresztalja részvételével. Itt elsőnek dr. Kovács Károly beszélt Népiünk erkölcsi állapota címmel, aztán a Marianum énekkara énekelt. Scholtz Klára „Mit tehetnek egyesületeink” címen tartott előadást. A chelini párok tánca után P. Lukács Mansvéd lépett a szószékre s többek között a következőket mondotta:

Páter Lukács Mansvéd beszéde:

Valamelyik amerikai hadvezérről jegyezték fel, hogy az elesett katonák számát felemlegetni előtte nem volt szabad. „Nekem élő katonák kellene!” — mondotta határozottan. „Őket viszem előre! Velük győzők! Egyik nap aztán hadsegédét szomorúan jelentették: Nincs kit előre vinni. Nincs kívül győzni. A semmibe nem veti halottak legyőzték az élőket.

Az alábbi történetet az egyik tábori pap feljegyzéséből veszem. A francia fronton egyik éjszaka rengeteg katona vérzett el. Olyanok, kiket meg lehetett volna menteni. Ha... ha... lett volna költőszőr és segítő kéz. Mindezekhez pedig vétkes mulasztás miatt nem jutottak hozzá. A hiba ott volt, hogy a szakadékos utat a munkások, ahelyett, hogy lelkiismeretes kötelességtudással kijavították volna, mondodam,

**BUCURESTIBEN
CLUJON**

**AZ EGÉSZ
ORSZÁGBAN**

számos sorsjegyet
ad el a

HIVATALOS SORSJEGYÁRUDA

szakemberek által vezetett szervezet - rendkívül gyors - minden játékosal egyéneként törődik — szétoszt sorsjegyeket — közli a nyereményeket — azonnal fizet. A 11. Sorsjátékra a Hivatalos Sorsjegyarudánál vásárolt sorsjegyet

SZERENCSET hoz!

Falvakban,
az egész országban
a

Postahivatalok
osztják szét a sorsjegyeket a levélhordók által, minden illeték és költség nélkül.

A falvak szerencsése elképzelhetetlen volt. A Postahivatalok által az egész országban kifizetett milliók a legjobb bizonyíték minden játékos számára.

Krisztus felelte: „Megyek a városba, hogy még egyszer meghaljak a népemért”. Szent Péter megértette, hogy ez neki szól, visszafordult és nemsokára vértanuhalált halt a népemért.

Ma a faluból menekülnek az emberek. De szembetalálkoznak Krisztussal, aki a faluba megy. Menjünk mi is oda, ahová Krisztus megy.

A mise meghallgatása után a sokszerező meg a kulturpalota nagytermébe vonult át katonás fegyelmezett sorokban, ahol résztvettek a diszközgyűlésen.

Az alkohollal, mely Krisztus és népünk köze áll.

Küzdelem az alkohol ellen.

A valóság ugyanis az, hogy ma Krisztus és a falu igen messze vannak egymástól. Messze, mert az alkohol és a falu között igen szoros a kapcsolat. E kérdést nem lehet egyszerű legyintéssel, vagy közönyös nemtörődőséggel elintézni. Az alkohol olyan rettenetes pusztítást visz végbe falvainkban, hogyha elesettjeinket nem vesszük számba, könnyen úgy járhatunk, mint az említett vezér. Hamarosan nem lesz, akit számbavegyünk. Itt nem lehet takarogni. Felületesen, lelkiismeretlenül könnyebb végét fogni a dolognak. Nem, mert olyan kátyuba kerülünk, olyan felfordulás következhetik be, hogy mindnyájan elvérzünk.

Egy fejedelem kérdezte főemberét: „Mit csinál a nép?” „Jajgat, panaszkodik!” „Emeljétek az adót!” Később újra megkérdezte: „Mit csinál a nép?” „Káromkodik. Barmaid adja el. Elégedetlen!” „Emeljétek az adót!” Harmadszor is megkérdezte: „Mit csinál a nép?” „Vigan van, felség!” „Iszik és énekel!” „Le kell szállítani az adót!” „Mig küzd és lázong a nép — addig van életereje. Van teherbíróképessége. Mikor azonban iszik, részegkedik — a romlás lejtőjének legalsó fokára jutott. Itt már nem lehet tőle semmi jót várni. Itt vagy hóna alá nyúlunk, emeljük, segítjük vagy — belenyugszunk a végpusztulásba.

Merjünk szembenézni az igazsággal! Merjünk kimondani a keserű valóságot. Ma véreink az utolsó lépcsőfokra kerültek. Ma több a részeg ember, hangosabbak falvaink, mint valaha! Ciucnak 60 községe átlag 60 milliót költ évente szeszre italra!

60 milliót Mennyi tanítót lehetne ruházni, mennyi iskolát átáramasztani, mennyi roska-közö templomot helyrehozni, mennyi szegényt gondozni, mennyi árva megvigasztalni ezzel az összeggel. Borra, pálinkára van. De ugyanakkor egyházi intézményeink pusztulnak, közvagyonunk még megmaradt roncsai foszlanak szét. A teherautók pedig mind nagyobb port vernek. A feketeszest főző kis üstök száma mind egyre szaporodik.

A Kolping-egyletek s a leányvesztétek segítsenek.

Ki itt a felelős? A bioskázás, a parasztpárhaj sok vérontásáért, az ifjabb nemzedék utesztő degeneráltságáért ki a felelős? Az anyagi, szellemi és lelki hármass pusztulásért ki a felelős? Vállalni a felelősség rettenetes súlyát — bizonyára senki sem akarja. Vigyázzunk, mert itt nemcsak a tett, de a mulasztás is veszedelmes bűn. A vezetőemberek, mind azok, akiket szellemi fölényük, vagy élethivatásuk a nép fölé helyezett, nem hátréthatják el

Kölcsönös nyilatkozatokkal fejlődött be a „Gastro D” per

Az érdekes fordulatokban bővelkedő Gastro D perben — tekintettel arra, hogy a felek előzetesen megegyeztek — Mózes Károly gyógyszerészt a cluji törvényszék felmentette. A megegyezés a következő nyilatkozatok alapján történt. Én Mózes Károly kijelentem, hogy a vád tárgyát képező cikkeken sem Császár Ernő gyógyszerész úr személyét, sem az általa forgalomba hozott Gastro D gyógyszert nem volt szándékomban sérteni. Csupán a hirdetések gyógyszerészeti és orvosi etikát sértő módja ellen tettem kifogásokat. — En Császár Ernő tudomásul veszem a fenti nyilatkozatot, a vádat visszavonom és kijelentem, hogy ezentul a hirdetések gyógyszerészeti és orvosi etika szempontjából felülvizsgálom és összhangba hozom a fenti követelményekkel.

fiúnak, nőnek, ifjúnak, öregnek. Minden munkásközre, minden áldozatos lélekre szükség van. Korunk jelszava: Egyesülésben az erő! Hát egyesüljünk! Gyűjtsük, tömörítsük az embereket! Kolping-legények, székely legények egyesülte, gazdakör, fértiliga s a különböző korú és szellemi képességű embereknek ma már annyiféle egyesülési kerete van. Csak valamelyiket elő kell szedni és élettel tölteni meg. Csak aztán ügyelni kell, hogy ezek az egyesületek az absztinencia és ne az alkoholizmus szolgálatában álljanak.

Tudok rá esetet, nem is egyet, ahol a székely leányegyesület küzdött lelkesen az alkoholizmus ellen. Kimondták, hogy a leányok nem táncolnak olyan legénnyel, aki bár csak egy pohárnyi bort, vagy pálinkát is iszik. Az eredmény gyönyörű volt. A leányegyesület vezető tanítónő előtt a tánc végén minden legény végigmásírozott. Mindenkinek tiszta volt a lehelete. Nem is volt ott duhajkodás, késelés, bicskázás, verekedés.

Mindenkinek a lelkiismeretéhez szólók: Vagy beáll az akcióba, vagy lesz szívvel, szóval, tettel és áldozatokkal apostola az absztinenciának, vagy vállalja a felelősséget népünk, fajunk romlásáért! Erkölcsei elvadászáért. Testi, lelki, szellemi lezülléséért! Templomaink, iskoláink összeomlásáért. Vállalja a felelősséget egy nemzet, egy népfaj összeroppanásáért.

Mindenkinek missziós papnak kell lenni!

Nagyráhatótnak mondják népünket. Világhíre jutott művészeink, felváltásban elrejtve elő, bámulatos tehetséggel megáldott faragó-rajzoló gazdáink, ügyeskező leányaink, asszonyaink, minden nemesre és jóra szomjazó lelkes fiatalágunk azt mutatja, hogy e népnek még jövője, hivatása van. Dérékbe törjük-e e fát, még mielőtt kifejlődött volna?

Nem! Még a végső csapás nem zuhant le! A kérés már kikezdte az ellenség, de az elevenbe még nem hatolt be a vágás! Még nem vesztettük csatát. — Még vannak bátor harcosaink, akik ügyünket győzelemre vihetik! Csak ne feledjük: Itt nem szóval, szép beszéddel, hanem tettel, példaadással kell harcolnunk. Tehát az absztinenciát mindenkinek először önmagán kell kezdenie. Ez szigorú törvény! Itt mindenkinek missziós papnak kell lennie. Ide valóban talál Krisztus mondása: Aki nem gyűjt velem — az szétszór. Aki nem épít velem — az rombol.

Mi népmissionáriusok megtettünk és meg fogunk tenni ezen a téren is mindent. De ez nem elég. Mindenki, kit Isten arra méltított, hogy népének Mózes, Árona, vezetője legyen, missionáriusnak kell lennie. Tűzzel és lélekkel, szóval és példával kell küzdenie legnagyobb betegségünk, az alkohol ellen. Itt, ebben a szent ihletett pillanatban tegyen mindenki szent fogadást, hogy népe megmentéséért harcba száll. Harcba a legnagyobb s talán egyetlen ellenségünkkel, az alkohollal. Inkább meghal, de megmutatja, hogy e nélkül lehet élni. Sőt így lehet szép, példás, gyümölcsöző életet élni. Így és csak így lehet egy nagymúltú nép jelenét könnyíteni, jövőjét bebiztosítani.

Ne gondolja senki, hogy ő a maga kicsinyiségében elenyésző pont a veszedelem tengerében. Az apostolok is kevesen, alig tizenketten voltak. És mégis átforgatták, megújították a világot. Nekünk is csak tizenkét elszánt, mindenre kész férfiú kellene és megújulna, megszépülne, megjavulna népünk erkölcsi élete. Álljunk ki a porondra legalább tizenketten, akik önzetlenül, a vértanúságra is készen szegődnek az absztinencia szolgálatába és mi követjük őket sokan, nagyon sokan. S neismokára

lesz józan, takarékos, fenkölt érzésű és gondolkodású népünk.

Ha összefogunk, ha nem nagy hanggal, de elszánt, erős akarattal küzdünk, akkor pusztulnak a kocsmák, épülnek a templomok. Elnémulnak a duhaj nóták, erősödnek az Istent dicséző énekek. Akkor iskoláink ormán megint régi fényben ragyog a kereszt. Leányaink nyugodt öntudattal sorakoznak a Mártás lobogó fehér selyme alá. Legényeink nem gyilkos vad-sággal fogyasztják, hanem értékes munkájukkal nevelik fajunk értékeit. Akkor nagyra hivatott népünk betölti hivatását! Akkor Krisztus és a falu egymásra talál. Krisztus megteleli a falu és a falu megteleli Krisztusban igazi vezérért, eszményképért, boldogítóért. Ennek beteljesedését várjuk. Ennek beteljesedéséért küzdünk, dolgozunk, imádkozunk. Ennek mielőbbi eljövételéért egész életünket adozzuk!

Tennünk kell valamit az alkohol garázdálkodása ellen. Különben elvérzünk.

Ma népünk az utolsó lépésön áll. Háromszoros a fogyasztás. Adóssággal, konverzióval, egyházzal, iskolával nem törődik. Az alkoholszállító autók azonban egyre nagyobb nort vernek s a kisütős feketeszesz egyre jobban terjed. Egyik megye fogyasztása 1930-ban évi 40 millió. Ma több. Több, mert több a „észeg ember, hangosabbak az utcák. Ha 10 százalékat adnák egyháza és iskolára, amit elvisznek, nem volna semmi kepe és egyházdóhátralek. A verekedésre és bicskázásra nem fő ok ugyan, de mindig elengedhetetlen feltétel a bor, pálinka. Minden felforgató eszme talaja a kocsmá. Degenerálódás forrása.

Az országos szentségi körmenet egy kilométer hosszú volt

A székely főváros hatalmas, jellegzetesen magyar főtere olyan volt vasárnap este, mint egy óriási, magyaros díszű amfora, mely zsúfolásig megtelt hittel, erős akarattal és bátor síkraszállással. Ekkora embertömeget és fegyelmet már régen nem látott ez a tágas térség, ha ugyan látott egyáltalán valaha.

A különböző pontokon gyülekező közönség körbe vonult fel az esti szentségi körmenetre, mely pontban 8 órakor indult el a kéttornyos plébánia-templomtól és háromnegyed 10 órakor érkezett oda vissza.

Teljes kifejlődésében a körmenet egy kilométernél is hosszabb volt. A gyertyák ezernyi fénye úgy kigyózott körül a téren, mint egy csodálatos méretű, óriási nyaklánc, vagy mint a megszentülés dicsőfénye egy egész város homlokán. A térnek méreteiből pontosan ki lehetett számítani a körmenet hosszát és ebből a résztvevők száma megközelítette a tízezeret is a menetben lévő katolikus hívó magyarok, akik ősi dalokat énekelve, a szimbolikus kis fényforrással a kezükben, bátran és egyszerűen tűntek hitvallásuk mellett.

Elöl a fiatalág s utánuk a falvak, 52 magyar község népe tökéletes rendben, élükön a plébánossal, a zászlókkal, a kereszttel a jellegzetes székely „keresztaljak”, melyek alatt hajdan háboruba vonultak a székelyek, továbbá: a női szervezetek, az iparoság, ősi céházaljak alatt, mesterségek szerint, mint hajdan, amikor

Dr. Schmiedt Béla:

Lelket az életbe

E másor" k kiadásban megjelent munka a lelki gyakorlatok igazságokat dolgozza fel elevenen, modern, megkapó példákban, mesteri kézzel hozzáfűzött megrázó refleksiókkal. Az első kiadás hónapok alatt fogyott el.

Ara 110 lei és portó.

Kapható könyvosztályunknál.

Javaslat:

1. Minden az emberen mulik, hogy legyen gazdája, apostola az eszmének. Szükség van abstinens apostolokra. Erre a szent feladatra első sorban a vezetőség hivatott. Foglalkozzék vele. Nem! Tegye magáévá!

2. Szükséges minden egyházközségben meg alapítani az abstinens egyesületeket. És lélekkel, tartalommal tölteni ki. Az eredményt minden évben számba venni.

3. Aki felelősök a népért, legyenek az absztinencia példái és az egyesületek lelke. Mert náluk nélkül elvész a nép, elvadul az erkölcs. Anyagilag tönkre megy iskolájával, templomával együtt. Minden megy, csak a társadalmi lényesert kell levetközni.

4. Minden egyesület vegye programjába az absztinenciát. „Semmit sem iszom, hogy mások keveset igyanak!”

5. A Katolikus Népszövetség ismeretterjesztő előadásából ne hagyja ki az alkohol káros hatását. Minden évben minden faluban rendezzen egy-egy antialkoholista napot.

6. Fontos, hogy szemináriumainkban és tanítóképzőinkben lelkes antialkoholista gárdát neveljünk. E végből meg kell keresni ezeket az intézeteket.

7. Egyetemi hallgatónk is vegyék programjukba ezt az égetően fontos kérdést.

A közönség lelkesen és hosszasan üdvözölte az előadót.

Népdalok zárták be a műsort, amit a sánpauli, toplítai, suseni és gheorgheni dalárdák adtak elő.

Este hatalmas tömeg vett részt a szentségi körmeneten és ezzel a X. Katolikus Naggyűlés ünnepélyes és bensőséges hangulatban befejeződött.

ilyen felvonulás a város egész kézművességét, az egész magyar lakosságot jelentette, majd a papság és végül maga az ünnepi baldachin: a szentséget alatta a három püspök fölvaltva hordozta körül a hosszú uton.

A menetet a naggyűlés férfiközönsége zárta be. Zúgott, zsongott a nagy tér, a körmenet körül óriási csodálkozó, okuló tömeg. A falvak felvonulása ezután a kongresszus után, mely a falu jegyében állott, úgy hatott, mint a katonai parádék nevezetes események napja.

A szemle tanulságos is volt. Az egyik falusi zászló alatt inkább öreg anyókák, a másik mögött többnyire csak iskolás gyermekek. Aztán azonban hosszú sorban az új munka, az új ütem oszlopai: falusi csoportok, melyeken az erős férfihang uralkodott; példás rendben lépkedő fiatal legények sorát takaros szöttekben, ujjonnan szőtt, ősi formában szabott, nemzet ruhákban lépdelő leányok sokasága, tisztán, rendezten, takarosan...

A fenyődésbe öltözött templom meghatottan várta vissza a menetet. A két magas tornyon két hatalmas, kivilágított kereszt: olyan, mint két anyai szem, melyben a hit, a szeretet, a remény könnyeinek halvány fénye ég.

Ez a körmenet méltóképpen fejezte be ezt a naggyűlést, melynél szebb még erre felé nem volt.

Tízezer ember vitt haza felejthetetlen emléket: kis tüzeket a lélekben, szemekben, szívekben, melyek mellett a fázás nehéz óráiban melegedni fognak.

A körmenet után az esti s éjjeli vonatokkal, autókön, szekereken, gyalogosan távozott el a naggyűlés népe.

Temetések Oradeán. B a l o g h Dávid 70 éves korában meghalt. Temetése ma délelőtt volt Osorheun. — Moisa Motiu 23 éves korában meghalt. Temetése tegnap volt. — Szotter Imréné szül. Horny Anna 30 éves korában meghalt. Temetése ma délelőtt lesz Tarian de Crisen. — Zaharia Viorel meghalt. Temetése ma délután lesz. (Erdélyi „Concordia”).

Széles József 34 éves korában meghalt. Temetése július 5-én délután 3 órakor volt a losiai temetőbe. — Ana Sava Seleuson 56 éves korában meghalt. Temetése július 6-án délután 3 órakor volt a seleusi temetőbe. — Baka Sándor 38 éves korában meghalt a köz-kórházban. Temetése július 6-án délután 7 órakor lesz a Havasi kápolnából az olosighi temetőbe. (Caritas).

HIREK

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Bolívidin: Egész évre 200, fél évre 100, negyed évre 50 P, félóra 70 lea.
Magyarországon: Egész évre 50 P, fél évre 25 P, negyed évre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Felöltszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**
Cluj szerkesztő: **dr Sulyok István**
Cluj, Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem örvény meg és nem adnak vissza.
Csak a válaszlevegő magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

Az időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás a következő 24 órára: A szél gyengülése, néhány helyen még záporosó, a hőmérséklet kissé emelkedik.

Zürichi zárlat. Párizs 20.24 háromnegyed, London 15.33 egynegyed, Newyork 305 háromnegyed, Brüsszel 51.65, Milánó 24.10, Madrid 41.95, Amszterdam 208.17 fél, Berlin 123.20, Bécs — schilling 57.90, Prága 12.62, Varsó 57.70, Belgrád 700.

XI. Pius pápa Castel Gandolfóban. Róm. Sajtó tud. Jelentették, hogy XI. Pius pápa az idei nyár legnagyobb részét a Rómától mintegy 40 km. távolságban levő Castel Gandolfóban tölti. A Szentatya, mint egy újabb római jelentés hírül adja, néhány napja meg is kezdte nyaralását a gyönyörű Albano környéki hegyekben. Castel Gandolfo népe kitörő szeretettel és lelkesedéssel fogadta a Szentatyát, akinek autója az esti órákban érkezett meg Castel Gandolfóba, előbb a pápai himnusz, majd a Maria rede-t s a Giovinezzat énekelték el a balkonon megjelenő Szentatya-nak, aki a sokezres tömegre áldását adta.

Harcok Franciaországban a nemzeti lobogó és a 25 ezer juh miatt. Párizsból jelentik: Aix-en-Provenceban szombaton délután több fiatalember haladt háromszínű lobogókkal. Tüntető tömeg útját állotta a gépkocsiknak s az egyiket felborították. Miközben a rendőrök kimentették az utasokat, verekedés, majd lövöldözés támadt. Het ember megsebesült. — Oranban a kikötőmunkások sztrájkja miatt nem rakhatták ki az egyik gőzöst, mely 25 ezer élő juhot hozott. Mivel a juhok három nap óta éheztek, a tulajdonosok erőszakkal akarták azokat partra szállítani. Emiatt összetűzésre került sor a sztrájkolókkal, akik sok juhot a tengerbe dobáltak. Végül is a katonaságnak és a rendőrségnek kellett közbelépnie, hogy a rendet helyreállítsák. Mindkét részről sok sebesülés történt.

Harmincöt éves érettségi találkozó. Baia Mare. Sajtó tud. A baiaimarei magyar főgimnázium harmincöt évvel ezelőtt érettségizett vándiákjai találkozóra jöttek össze, amelyen részt vett egykori osztályfőnökük, Dergács Sándor nyugalmazott tanár is, valamint a főgimnázium akkor pedellusa, Sziijyártó József. A találkozóon a következő vándiákok vettek részt: Moldovan Antal satumarei pénzügyi osztálytanácsos, dr Köhler János baiaimarei orvos, Lupán Gyula hányaigazgatóság főtitkárja, Steinfeld Adolf baiaimarei kereskedő, dr Varna Sabín dr Puscas János és Koszte János. A vándiákok szentmisét hallgattak, majd a temetőbe vonultak ki, ahol kegyelettel emlékeztek meg az elhunyt tanárokról és osztálytársakról. Innen a régi gimnáziumba mentek s egykori osztályukban ültek össze. Sziijyártó József pedellus a bevouláskor és ki-jövetkor csengetett. Este társasvácsora volt, amin a vándiákokon kívül mások is részt vettek.

GYERMEKNYARALTATÁST VÁL-LALUNK REMETEN, pompás magaslati levegőn. Gondos felügyelettel, intézeti rendszer szerint. Jelentkezni lehet: Oradea, Str. Vlahuta 22, balra 2. ajtó.

Fizetik a júniusi nyugdíjakat Oradeán. Az oradeai pénzügyigazgatósághoz megérkezett a pénzügyminisztériumból a júniusi nyugdíjak kifizetéséhez szükséges kintalás és a pénzügyigazgatóság keddtől kezdve az alábbi sorrendben fizeti a nyugdíjakat: július 7-én, kedden a katonai és pénzügyi nyugdíjasoknak; július 8-án a polgári nyugdíjasok-sak havi 1500 leig; július 9-én a polgári nyugdíjasoknak havi 5000 leig; július 10-én a polgári nyugdíjasoknak havi 12000 leig. A nyugdíjkönyvek számfeljesztését már hétfőn megkezd-

A vihar megölte három gyermeket és megállította a vasúti forgalmat. Bucu-resti. Sajtó tud. Egész Moldovában, Basarabiában és Bucovina déli részén vasárnap délután felhőszakadások óriási pusztításokat vittek véghez. Moldovában az áradat elmosta az utakat, Iasi és Bucuresti között szünetel a vasúti forgalom. Vasluiiban egy ember belefullt a felhőszakadástól megnövekedett folyóba. A falvak lakossága a hegyekbe, fák tetejére menekült a pusztító ár elől. Chisinau, Bálti és Soroca basarabiai városok külvárosi negyedei teljesen víz alatt állanak. Radauti megyében is történt egy haláleset a vihar következtében. Dorohoiban nyolc kiránduló iskolás gyermeket a mezőn ért utól a vihar. A gyermekek egy csőszkunyhóba menekültek, amelybe belecsapott a villám. Három szörnyethalt, a többi ötöt súlyos égési sebekkel szállították kórházba. Kettőnek közülük reménytelen az állapota.

*** Felvétel a gherlai fiu- és leányárvaházba.** A gherlai örm. katolikus fiu- és leányárvaházba folyó év augusztus havában több elsősorban leányárva fog felvételt. A pályázatnál a következők tartandók szem előtt. Növendékül csak örmény származású árvák vétetnek fel éspedig elsősorban olyanok, akik teljesen árvák és vagyon-talanok és másodsorban olyanok, akiknek anyjuk él. A kórvények az örmény katolikus árvaházak választmányához (Gherla, jud. Someş) címzve folyó évi augusztus 10-ig nyújtandók be és a következő okmányokkal szerelendők fel: 1. keresztlevél és polgári anyakönyvi kivonat (extras de nastere), 2. szegénységi bizonyítvány, mely az illetékes plébános által láttaozandó, 3. a szülőknél vagy az atyának elhalálozási bizonyítványa (extras de moarte), 4. újraoltási bizonyítvány, 5. iskolai bizonyítvány. ha járt már az árva iskolába. Megjegyzendő, hogy csak oly árvák nyerhetnek felvételt, akik örmény származású katolikus szülőktől származnak, a 7 évet már betöltötték s a 14 évet még nem érték el. A felvett árvák mindennemű szükségleteiről az intézetek gondoskodnak. Olyan növendéket, kit hozzátartozói gimnáziumba szeretnének járatni, az intézetek nem vesznek fel. A szentferecrendi nővérek vezetése alatt álló leányárvaház elemi iskolába járó nem árvaéányokat is fogad hennlakásra havi 380 leiert.

Óriási tüzvész az angol hadiipar központjában. Londonból jelentik: Egész Angliát nagy izgalomban tartja az angol hadiipar központjában. Seffieldben kitört tüzvész, mely a Bessener acélművek épületét teljesen elpusztította. A gyárban éppen most kezdték meg a titkos szerkezetű fegyverek gyártását. Nagy az izgalom és felháborodás, mert hasonló tüzeset volt áprilisban is. Akkor is a denditőkerék acéldrótyjának elfűrészelése folytán kipattant szikra okozta a tüzet. Azt hiszik, hogy szabotázs történt.

Halálozás. Oradeán Bach Antal közismert nősziabó szalon tulajdonos, a város iparostársadalmának tekintélyes tagja, 53 éves korában, hétfőn délelőtt fél 12 órakor szívszélhűdésben, hosszas betegség után meghalt. Gyászolják özvegye: Popovics Juliánna és gyermekei: Ilona, Abutiú Mihályné és Bach Sándor jogszigorló és újságíró, lapunk belső munkatársa. Temetése kedden délután 5 órakor lesz a Rulikovszky temető halottas kápolnájában.

Budapestről jelentik: **Mósa Péter** belügyminiszteri tanácsos, aki az impérium átvétele előtt Cluj megye szolgabírája volt, a háboruban szerzett betegségében 50 éves korában meghalt. Jelentős irodalmi munkásságot fejtett ki s különösen Cluj városról írt könyve értékes.

Szeptemberig elhalasztották a Népszövetség közgyűlését

A francia sajtó támadja a Népszövetséget

Genfből jelentik: A Népszövetség közgyűlését szombaton este befejezték. Van Zeeland elnök felolvasta a közgyűlés eredményét s hangoztatta, le kell szűrni a mult tanulságait, hogy megelőzzék a Népszövetség csődjét.

A közgyűlés legközelebbi ülészakát ezután szeptember 21-ben állapították meg.

A Népszövetség úgynevezett összeegyeztető megtorlási bizottsága hétfőn délelőtt ült össze, hogy — a közgyűlés állásfoglalásának értelmében — kimondja a megtorlások megszüntetését.

Párizsból jelentik: **Delbos**, francia külügyminiszter vasárnap reggel Genfből visszautazott Párizsba. Ugyanazzal a vonattal utazott **Eden**

Előfizetőink szíves figyelmébe!

Július 1-én új előfizetési félév kezdődött. Nem csinálunk nagy hűhót, csak szerényen és egyszerűen bejelentjük, hogy azon k. előfizetőink között, akik minden felszólítás nélkül e hó 25-ig rendezik az új félévre szóló előfizetésüket akár közvetlenül kiadóhivatalunknál, akár bizományosaink útján, 5 igen értékes ajándéktárgyat fogunk kiosztani.

- Íme az ajándéktárgyak felsorolása:
1. Ötnapi teljes ellátás Baile-Episcopest-en.
 2. Révay kis Lexikon.
 3. Egy fényképezőgép.
 4. Egyévi ingyenes előfizetés.
 5. Egy női vagy férfiroa.
- Rendezzék tehát még ma a második félévre szóló előfizetésüket!

Sztrájkba lépett a medfasi selyemgyár ötszáz munkása súlyos büntetéspénzek miatt. Media. Sajtó tud. Az „Irti” selyemgyár munkásai hétfőn délelőtt sztrájkba léptek. Ötszáz munkás tette le a szerszámot és a legnagyobb rendben és csendben kivonultak a műhelyekből. A sztrájk közvetlen oka az, hogy a három nap előtt beadott feltételekre még ma sem kaptak választ. A munkások feltételei a munka folytatására a következők: 20 százalékos fizetésjavítás, 8 órai munkaidő az eddigi 10 órai napi munkaidő helyett, a törvényes szabadságok betartása, a magas büntetések leszállítása, a kollektív szerződés megkötése és végül az embertelen gondolkodású Paul Max igazgató azonnali elbocsátása. Jellemző a munkások nagy elkeseredésére az, hogy egyikük sem szervezett munkás, többnyire nők és sokan közülök 5-6 gyermekes családnyak, akik silány keresetükből tartják el népes családjukat. Az eddigi igazgatók alatt is elfordultak néha büntetéspénzek, maximálisan 10-20 leig. Paul Max igazgató a két heti munkáért járó 500 lees fizetésekben 100-200 lees büntetéspénzeket vont le, olyan hibákért, amelyek a silány szövevényag következtében állott elő. A munkások várják a munkügyi inspektort, aki megkezdje nekikben a tárgyalásokat.

Értesitem mindazon növendékeket, akik 1926. június 29-én a ditraui római katolikus polgári iskolában a IV. osztályt végezték, hogy a tízeves találkozózt folyó évi július 26-án tartjuk meg. Ditrau, 1936. július 4. B. G.

Kisleánya halála miatt az apa szív-szélhűdést kapott. Budapestről jelentik: Megrendítő családi dráma játszódott le a remetehegyi Park-vendéglőben. Szikora Bertalan gazdag vendéglős 2 éves **Zsuzsika** leányára egy többmázsás virágállvány zuhant, és megölte. Szikora, aki 5 éves kislának néhány év előtti halála óta szinte búskomor volt, amikor kislánya haláláról értesült, szív-szélhűdést kapott és meghalt. Mindkettőjüket vasárnap temették. Apa és kétéves kislánykaja egymás mellett feküdtek a ravatalon s a két koporsót közös sírgödörbe, egymás mellé tették. Özvegye és egy 16 éves leánya maradt a szerencsétlen embernek.

*** Felvétel az oradeai Szent József fiúnevelő intézetbe.** Az oradeai Szent József fiúnevelő intézet már most felvesz elemi, Gajdu liceum és felsőkereskedelmi iskolába járó rendszeres bentlakó növendékeket. Egészséges lelki és testi nevelés, gondos felügyelet, naponként többszöri csoportos és egyéni korrepetálás, jó ellátás és állandó orvosi ellenőrzés. A hely biztosítása céljából tanácsos a növendékeket minél előbb eljegyvezetni. Tájékoztatót készséggel küld a Szent József fiúnevelő intézet igazgatósága. Oradea, Str. Brătianu No. 7.

is, aki azonnal folytatta útját London felé.

Párizsból jelentik: A francia sajtó a csatlódás hangján ír a szombaton lezárult genfi ülészakáról. A **Matin** kiabrándítónak mondja, ami Genfben történt és a **Petit Journal** kicsinyes kompromisszumokat emleget. Helyesebb lett volna, — írja a lap — ha az együttes fáradozások kudarcát nyíltan beismerik és az olasz-abesszin ügyet könyörtelenül felszámolják, mert így helyre lehetett volna állítani a strésai frontot. A **Figaro** szerint az egész világ úgy érzi, hogy az olasz-abesszin viszály sohasem fenyegette volna a világ békéjét, ha nem lett volna Népszövetség.

* Ha az arcszine fakó, szárhéssárga és tekintete bágyadt, ha szomorú hangulata nyomott és nehéz álmok gyöttrik, ha a bél túlságos rothadási folyamatai, gyomorfájás és epepangás kinozzák, olyankor tanácsos néhány napon át reggel éhgyomorral egy-egy pohár természetes „**Ferenc József**” keserűvizet inni. Az orvosok azért rendelik már régóta a **Ferenc József** vizet oly gyakran, mert ez a rosszullét okát rendszerint gyorsan megszünteti és az egész szervezetet felfrissíti. Az orvosok ajánlják.

Felvétel a szalvatorianus rendbe. A romániai szalvatorianus rend felvételt hirdet olyan tehetséges és jóváleltű ifjaknak, akik szerzetespapi hivatást éreznek magukban. A felvételt folyamodók kérvényüket legkésőbb augusztus 15-ig terjesszék be e címre: P. Provincial, Timisoara-Mehala, Parohia rom. cat. A következő iratokat kell mellékelni: 1. keresztlevél, 2. erkölcsi bizonyítvány a hitnarrától vagy a plébánostól, 3. osztály vagy bacca-laureátusi bizonyítvány.

Kiutasították a négust Genfből

Az *Oeuvre* Genfben küldött tudósítója szerint *Motta*, Svájc külügyminisztere, tapintatosan felkérte *Hailé Szelassziét*, hogy a legrövidebb időn belül hagyja el Genfét és Svájc területét.

Magánjelentések szerint a négus kiutasítása drámai jelenetek között ment végbe. *Motta* félóra hosszig tartózkodott a volt abesszin uralkodónál.

Az újságírók valósággal megostromolták a négus környezetét, hogy milyen ügyben kereste fel *Motta* Hailé Szelassziét. A négus udvarmestere azonban csak annyit mondott, hogy pusztán udvariassági látogatásról volt szó. Később azonban mindjobban megerősödött az a hír, hogy a volt uralkodót kiutasították.

Hailé Szelassziét végképpen megtörte az

események új fordulata. Elvesztette életkedvét, bezárkózott szállodai szobájába és még környezetének tagjait sem fogadja. A kiutasítás tényét vasárnap este sem sikerült végérvényesen tisztázni, mert a négus környezetében mindenki elzárkózik a felvilágosítás elől.

Genfből jelentik: A négus vasárnap este a menetrendszerű párizsi gyors *elhagyta Genfét Nasibu és Kassa* hercegek kíséretében. Egyelőre Londonba utazik, Párizson keresztül. A pályaudvaron nagyobb tömeg gyűlt össze és megrémült. A négus fejbiccentéssel köszöntötte meg a figyelmet.

Egyelőre még nem lehet megállapítani, hogy a négust eltanácsolták-e Genfből, vagy saját elhatározásából hagyta el a Népszövetség fővárosát.

Itt a hasznos, boldog nyár

Jó tanácsok azok számára, akik utaznak és akik nem utaznak

Párizsban nagyok a meleg. Nem a közönséges nyári meleg uralkodik, hanem olyan hőség, amilyenre 50 év óta nem emlékeznek. Bucurestiben a nap reggeli hőséggel kezdődik és esővel, záporral végződik, ami az utcákat patakokká, az autókát gondolákká változtatja.

A szalmakalapok kezdenek előtűnni. A kávéházak kiköltöztek az utcára. A világos ruha újra divat lett. Számos férfi lemondott a nyakkendőről. Megnyílt a strand és az uszoda, újra fogy a hideg sör, a nyári helyiségekben vígan folyik a tánc a gyönyörű csillagos éjszaka alatt. A nyári nap sugarai pedig már kora hajnalban kizavarják ágyukból a lustálkodókat.

A fővárosban, a vidéken egyaránt ezek a nyár tünetei.

Ebben a tulfutott atmoszférában, amelyben a legjobb idea a hős helyek felé való menekülés, mindannyiunkat ugyanaz a régi-új gondolat gyötör: elmenekülni hazulról, a közismert nyaralóhelyek felé. Most a nyaralás gondolata tölti be minden időnket.

Hogyan fogadná azonban, ha az öröm és remény, a tervezés ezen koncertjébe mi is beleszólunk néhány kis, de fontos kérdéssel: az anyagiakat illetőleg? Mindenek előtt nem mindenkinek öröm, ha a nyaralásra gondol. Ezt tudjuk. A polgárok igen nagy része továbbra is megmarad munkahelyén, ott találhatjuk minden hőség dacára reggeltől estig. De még azoknak is, akik elutaznak, nagy anyagi áldozatokat kell hozniuk és bizony vannak pillanatok, mikor azokat igen érzékenyen érezzük.

Hogyan képeli, hogy a nyaralás anyagi oldalának kérdését meg lehetni oldani, ha a melegekkel maga a természet gondoskodik?

E nehéz kérdés megoldására a válaszok egész sorát ismerjük. Bevalljuk, hogy a válaszokat mi is sokaknak tudtuk, az elmúlt nyári idények alkalmával, de nincs teljes garanciánk, vajjon meg volt-e a hatásuk is. De létezik egy olyan tanács, amely mindennél jobb, amely mindenkinek megfelel és amelynek az a jó oldala, hogy minden különösebb gond nélkül meg lehet vállalítani. Ezt a jó tanácsot nem mi találtuk ki, hanem a tények sugalmazták, amelyeket az utóbbi időben észleltünk.

Ime, miről van szó: mielőtt elutazna fűdőre, nyaralásra, falura, külföldre, bárhová, vegyen sorsjegyet az Állami Sorsjátékra. Tudom, hogy akad tisztelt olvasóink között olyan is, aki hitetlen, aki csak vallvonogatással felel. Körülbelül mi magunk is így tettünk, amikor egy barátunk sorsjegyárús, nekünk is ezt a tanácsot adta. De a sorsjegyárúsunk arra is volt gondja, hogy tanácsa mellett érveket hozzon fel és ezeket az érve-

ket alább olvashatja:

— Ne higgye, hogy egyszerű tréfa. Példákkal szolgállok. Egy kliensem, aki nálam veszi sorsjegyet, múlt nyáron július 1-én feleségével és gyermekével elutazott Carmen Silyára. Meglehetősen jól szituált család. Nem okozott volna neki nagyobb gondot a nyaralás költsége, annál kevésbé, mert felesége elkezdett reumatikus fájdalmakról panaszkodni, amelyek súlyosbodhattak volna.

Mint minden egyéb dolgában, ebben a kérdésben is gondos volt és kliensem pontosan elutazása előtt napon belül az üzletembe, kifizette a negyed sorsjegyet, amellyel játszani szokott. Kétszáz leivel több vagy kevesebb, nem számít. Azt akarta, hogy érezze, hogy ha nincs is otthon, mégis zsebében van a sorsjegy, ami a szerencséjéhez vezet. Amikor július 15-én kliensem feleségével és gyermekével együtt napfürdőzött és strandolt, Bucurestiben megtartották a húzást. A nyári sorsjáték első osztályának a húzása volt, amely júliustól októberig tart. A fontos nyeremények száza mellett az első osztály az étvágygerjesztő, de igen izletes nyereményeket nyújtott.

Elképzelhet, mennivre sűrűtem kliensem helyett is, amikor megtudtam, hogy sorsjegye, amelyet magával vitt Carmen Silyára, 100.000 lej nyert. Azonnal sürgőnöztem neki. Estére megjött a válasz: „Isten éltesse. Megvalósult az álom. Vigyázzon jól a pénzre. Jót fogunk mulatni!”

Ezt a példát azért hoztam fel, mert egy barátomról van szó. De gondoljon arra, hogy a legtöbb nyeremény azoknak juthat, akik elutaztak. Ha valaki egy számmal bizalommal és passzióval játszott — de elutazása előtt elfelejtette megújítani sorsjegvét, hogyan fogja magát a nyaralásban érezni, ha kihúzzák sorsjegyét? Nem fogja érezni életlen keresztül sájnálni, hogy elfutott a szerencse elől? Nem saját maga elensége az, aki nem veszi meg sorsjegvét idejében?

Az én tanácsom, a szakemberé, aki annyi mindent látott már, az: ne hogy elhanyagolja a sorsjátékot a nyaralás alatt! A szerencsének nincs vakációja és nem megy el nyaralni. Mindenütt és mindenkor jelen van. Minden sorsjegy érhet egymilliót és nem adott érte 200 leinél többet. Nem helyesebb, szükség esetén, hogy most adjon ki 200 leit és a jövő nyáron saját autóján utazzon saját villájába?

Ezzel fejezte be barátom érvelését. Válaszoljon Ön is: nincs-e igaz a tanácsa nem a legjobban? Minden esetben sokkal olcsóbb és sokkal vonzóbb, semhogy ne kellene megkísérlni. A sorsjeggyel a zsebében, fogadunk, még a melegebb is elviselhetőbb!

Materny Imre oradeai evangélikus főesperes lelkész negyvenéves jubileuma

Vasárnap délelőtt meghatóan szép ünnepségek keretében köszöntötték fel Materny Imre evangélikus főesperes-lelkészt, szolgálatának negyvenedik évfordulója alkalmával. Az ünnepségekre még szombaton megérkeztek Aradról: Frint Lajos superintendens leányával és unokájával, továbbá Purgly László egyházkerületi főgondnok feleségével. Megérkeztek még Nikodemusz Károly braşovi tb. főesperes, Rédei Károly carei, ifj. Rédei Károly balamarei, Martos Pál satumarei lelkészek, Schäfer aradi egyházközségi gondnok és még sokan mások.

Vasárnap reggel tíz órakor Philippiné Éles Jolán orgonajátéka nyitotta meg az istentiszteletet. Händel: „Largó”-ját játszotta a Xerxes operából. Kezddőnek után Rédei Károly carei lelkész végezte az oltári szolgálatot, majd a gyülekezet főének után Nikodemusz Károly braşovi tb. főesperes tartott szentbeszédet. Utána Haláty Erzsébet énekelte el Ph. Éles Jolán „Ima” című szerzeményét, a szerző orgonakisérete mellett. Ezután az urvacsora kiszolgáltatása következett, amelyet Frint Lajos superintendens és Rédei carei lelkész osztott ki. Megható jelenet volt az, hogy legelőször Materny Imre nevével és két leányával járult az Ur asztalához. Utánuk következtek a lelkészek, a presbiterium, a Női Gyámintézet és hívek igen nagy tömege. Az Urvacsoraosztás után Ph. Éles Jolán Haydn: „Variations” (F. moll) művét játszotta, majd hálaadó ima következett és a gyülekezet záróéneke. Az énekeket Ambarus Géza egyházi karnagy, orgonajátéka kísérte.

A díszközgyűlés

Ezután ugyancsak a templomban megkezdődött a jubilálris díszközgyűlés.

A gyönyörűen feldíszített templomot szorongásig megtöltötte az ünneplő közönség. Bacher József egyh. gondnok megnyitotta után Bartsch Sándor tanár, iskolaszéki elnök tartott megleghangu ünnepi beszédet.

A templom jobboldali részén ott állott Materny Imre olajfestményű arcképe, amelyet a Női Gyámintézet festetett Ruzicskay György festőművésszel az egyház részére. Bartsch Sándor beszéde végén leleplezte a meglehetősen szép és hű arcképet, amelynek hátterében a régi imaház s mellette a mostani új templom látható, amely már Materny Imre lelkészkedése idején épült. A kép alsó részén egy bájos karácsonyfa-jelenet látható, amelyen a jubiláló lelkész is rajta van. A képet Bacher József egyházgondnok vette át és a díszteremben fogják elhelyezni.

A jubilálás üdvözlése

Materny Imre meghatótan köszönte meg a hozzá intézett szavakat, rövid beszédét ezzel a vers idézettel fejezte be:

„Az erdő legyen akármilyen sötét,
csak el ne eresszük az egymás kezét!”

Azután Purgly László lépett a jubilálás elé az aradi egyházközség küldöttségével és szép beszéddel köszöntötte a jubilánst, majd Bartsch Sándorné négyzeti elnököt tartott rövid, de megleghangu üdvözlő beszédet. Ezután Theil József II. o. t. kisfiú csengő hangon és megható kedvességgel szavalt el Ambarus Géza alkalmi versét. Mellette állott Platt Olga, aki gyönyörű fehér rózsá csokrot nyújtott át a jubiláló lelképásztornak. A gyermekek után Sulyo K. István református püspök dr. Thuray Kálmán egyh. kerületi főgondnok és dr. Soós István társaságában köszöntötte a ref. egyház részéről.

Azután dr. Gyöngyössy István ny. vármegyei főügyész a katolikus egyház nevében beszélt és Brösztel Lajos apátkanonok és dr. Lestyan Endre preláus-kanonok a székeskapitán nevében kifejezték szerencsekívánataikat. A zsidó neológ egyház nevében dr. Konrad Béla orvos és dr. Kabos Béla ügyvéd beszéltek.

Materny Imre néhány őszinte szóval minden üdvözlést külön megköszönt. Dr. Petry Gyula, az egyház ügyésze azt indítványozta, hogy az elhangzott beszédeket a jegyzőkönyvben való megörökítés mellett nyomattassák is ki, amit a közgyűlés elfogadott. Bacher József egyházmegegy gondnoknak a közönséghez inézett köszönő szavai után a díszközgyűlés záróénekekkel véget ért. Utána közebbre vonultak át a „Kék Macska” vendéglőbe.

Külön megemlítést érdemel a templom rendkívül izlées díszítése, amely Székely Lajos műkertész remeke volt.

Az ünnepség rendezése a nőegylet érdeme, amelynek minden egyes tagja szívesen és örömmel vette ki részét a munkából. Bartsch Sándorné elnök és Hegedűs Ottóné alelnök vezetése alatt. A nőegylet két igen szép ezüst vázával ajándékozta meg a jubiláló főesperest, akit elhalmoztak virágokkal, szóbeli és írásbeli üdvözlésekkel, távolban élő hívei pedig egész halom táviratban fejezték ki örvendezésüket és jókíváságaikat.

„Egyesüljenek a katolikus jótékony egyesületek a közös cél érdekében a Katolikus Akció szellemében

Az oradeai Katolikus Növédő Egyesület tisztújító közgyűlése

Szombaton délután nagy érdeklődés mellett tartották meg a Katolikus Növédő Egyesület közgyűlését, amelyen megjelentek Brösztel Lajos apátkanonok, dr. Lestyán Endre prelátnak, kanonok, dr. Kassay Kálmáné elnök, C. Bodnár Mária, Kirch Árpádné, Jelinek Gézané, Schiller Ferencné, özv. Gyalokay Antalné, Bernácsik Mária, özv. Dittert Edéné, Geörch Klári, Patkásné Tuka Olga, Becker Lilike, Balogh Ilus, Kürthy Panni, Marosi Jolán, Slatkovszky Melánia szociális testvér, Brösztel Kata, Perédi Györgyné, Zöldi Mártonné, Zöldi Odönné, Czüller Imréné, dr. Patzkó Elemér ügyész, stb. A közgyűlést dr. Kassay Kálmáné elnök nyitotta meg. Az elmúlt év munkaságáról szólt és a szociális munka súlyos és nehéz akadályairól. Felvetette azt a gondolatot, hogy jó lenne, ha a városunkbeli összes jótékony egyesületek egy kéz irányítása mellett, egy célért dolgoznának. Ez természetesen nem vonatkozik a tisztán vallásos egyesületekre, — mondotta az elnök, — mint például a kongregációkra, sem a Bihormegyei Nőegyletre, amelynek évtizedek óta körvonalozott célja van, — hanem a többi jótékony célú alapszervezetre, amelyek ebben a városban katolikus alapon állanak ugyan, de bárhol is akarnának, nem tudnak karitatív szociális, vagy kulturális munkát végezni. Az elnök beszédét így fejezte be: — Nagyon kérem minden katolikus testvéremet, hogy gondolkodjék egy megoldáson, szíves-leléssel s ha van mód, anyagiakkal is támogasson mindannyunkat, nehogy a kényszerűl megszűnésnek legyünk áldozatai.

Ezután dr. Patzkó Elemér felolvasta a pénztári jelentést, amelyet a közgyűlés egyhangúlag elfogadott és a felmentvényt is megadta, majd Patkásné Tuka Olga titkár olvast fel az elnökség jelentését az egyesület múlt évi működéséről. A választékosan szép jelentés köszönetet mond Fiedler István megyéspüspöknek, dr. Lestyán Endre prelátnak-kanonoknak, Brösztel Lajos apátkanonoknak, dr. Bleda László polgármesternek, Jenei és Grünstein fakeskedőknek, az egyesületet támogató jószívű adományaiért, továbbá egy névtelen jótékony, aki havonta ezer lejjel támogatja a Katolikus Növédő Egyesületet. Köszönetet mond azoknak az orvosoknak is, akik a hozzájuk küldött betegek díjazás nélkül kezelték, ugyancsak a Bihormegyei Közkórház poliklinikájának, a gyógyszereszeknek az ingyen gyógyszerért, a hatóságoknak és a sajtónak a mindenkor szíves támogatásért. Megköszöni dr. Patzkó Elemér ügyvéd önzellen fáradozását az egyesület érdekében, az Orsolya és Szent Vince zárda fejedelményének, hogy a leánykörök részére állandó egyházi patronest és helyiséget adtak. Sajnálatlalt vették tudomásul Gyepes Imre pápai kamarás lemondását a főpénztárnoki tisztségről, egyben köszönetét fejezte ki eddigi működéséért. Beszámolt a jelentés az Ágnes leánykör szép működéséről Bernácsik Mária vezetése alatt és a Margit leányköréről, amelynek tagjaival a Szent Vince zárdaiban foglalkoznak nagy gondnal és szeretettel. Külön köszönet illeti Patzkó Aladárnt, aki önzetlenül tanítja énekelni az Ágnes leánykör tagjait.

Kérés a plébánosokhoz a falusi leányok érdekében.

A jelentés megemlíti, hogy nagyon helyes lenne, ha a vidéki plébánosok a vidékről városi szolgálatba induló falusi leányokat a Margit körbe utasítanák, úgy mint a carasteleci plébános teszi, aki vasárnaponként a szöszékről olvassa fel azoknak a leányoknak a nevét, akik a Margit körben töltik szabad délutánjaikat. Ez a szülőket is megnyugtató, a leányok pedig nem lennének kitéve a városi élet kísértéseinek.

A leányok klubjának fellendült élete.

Egyéb belső ügyek jelentése után Kürthy Panni számolt be a Magyar Urileányok Klubjának működéséről. Hetenként tartottak összejöveteleket a Katolikus Növédő Egyesület helyiségében, ahol vallási, kulturális, szép művé-

EZEK A JEGYEK
ODA VISZIK, AHOZ ELHATÁROZTA,
HOGY PIHENNI FOG
A BOLDOGSÁG
FELE CSAK EGYETLEN JEGY VEHETETHETI: AZ ÁLLAMI SORSJÁTEK
SORSJEGYE!

szeti, történelmi, ismeretterjesztő, irodalmi és jellemfejlesztő előadásokat hallgattak. Előadást tartottak: C. Bodnár Mária, Patkásné Tuka Olga, dr. Kassay Kálmáné, Tabéry Géza, Perédi György, dr. Némethy Gyula, Báthori Ferenc, Materny Imre, Ruzicskay György, dr. Szabó Lajos és Kiss Bertalan. — Köszönetet mondott a leányklub nevében mindenkinek, aki egyesületüket támogatta, elsősorban is C. Bodnár Mária, aki olyan nagy szeretettel és lelkesedéssel vett részt vezetésükben, dr. Kassay Kálmáné elnök helyettesítésében. Utána Becker Lilike ismertette néhány színesen szép szóval a Magyar Urileányok Klubjának célját, rendeltetését és fennállásának nagy szükségességét.

Dr. Lestyán Endre prelátnak-kanonok elismerő szavai.

A beszámoló után dr. Lestyán Endre prelátnak-kanonok tartott beszédet, amelyben a Katolikus Növédő huszonnegy éven át kifejtett működését ismertette. A legőszintébb elismerés hangján emlékezett meg arról az erkölcsi tökérről, amit az egyesület működése jelent. Ő is helyesli az elnöknek azt a gondolatát, hogy a szerteágazó jótékony egyesületeket a katolikus akció szellemében egyesíteni kellene, olyanformán, hogy azok külön cím alatt, külön vezetéssel, de közös irányítással és közös akarattal egy célért dolgozzanak.

Az egyesület új tisztikara.

Ezután dr. Kassay Kálmáné elnök bejelentette, hogy a tisztikar megbízatása lejárt és valamennyien benyújtják lemondásukat. Az új tisztikar megválasztásánál Brösztel Lajos

apátkanonok elnökölt. Dr. Kassay Kálmáné meggyengült egészségi állapotára való tekintettel lemondott az elnökségről, — ezt azonban a közgyűlés nem fogadta el. Az elnök Brösztel Lajos indítványára dr. Kassay Kálmáné eddigi működését jegyzőkönyvileg köszönték meg és őt a teljes tisztikarral együtt újból megválasztotta a közgyűlés. Elnök: dr. Kassay Kálmáné, helyettes elnök: Gyalokay Antalné, alelnökök: Krausz Samuné, Czüller Imréné, Perédi Györgyné, Jelinek Gézané, dr. Kacsán Kálmáné, Zöldi Bertalané, Geörch Pálné. A Leányotthon gondnoknője: özv. Dittert Edéné. Főpénztáros: Glatz Mihály. Ügyvezető: Zitzmann Ferenc, pénztáros: özv. Kirch Árpádné, titkár: Patkásné Tuka Olga, jegyző: Bodnár Mária, ügyész: dr. Patzkó Elemér, igazgató: Brösztel Lajos, egyházi tanácsadók: Imrik S. Zoltán, dr. Lestyán Endre prelátnak-kanonok. Leányköri világi patronesek lettek: a Margit Leánykörben: Patkásné Tuka Olga, Ágnes Leánykörben: Bernácsik Mária. Magyar Urileányok Klubjában: Bodnár Mária. Választmányi tagok: dr. Markovics Manoné, gróf Bély Judit, Horváth Árpádné, Schwartz Gézané, gróf Beroldingen Gabriella, Bazilli Mihályné, Becker Antalné, báró Lujszenszky Erzsébet, Borbély Kálmáné, Hanzlián Edéné, özv. Bleda Lászlóné, Simainé Brösztel Katalin, Patzkó Aladárnt, Kolozsvári Sándorné, dr. Schiller Ferencné, özv. Kolb Rezsóné, dr. Koltányi Jánosné, Sünger Bertalané, Zagoniné Marosi Jolán, Schusztler Lajosné, Schullerné, Krausz Tivadarné, Gresinszky Antal nagyprépost, dr. Schriffert Béla apátkanonok, dr. Némethy Gyula prelátnak-kanonok, Gyepes Imre pápai kamarás, Kovács Kandid premontrai rendfőnök, Tóth L. Alajos, premontrai kanonok.

Ezután a közgyűlés az elnök meglepetésszerű szavaival véget ért.

SPORT

Bajnokverés Oradeán

A CAO legyőzte a Ripensiat

Az AMTE döntetlenül végzett a fővárosban. — A Kinizsi szerzett egy pontot s így az Universitatea játszik oszidiályozót

A NB fordulója bővelkedett nagy küzdelmekben. Kimagaslók a CAO győzelme a bajnok Ripensia felett, amelynek bajnoksága vesztélyben forgott, de a Venus Bucurestiben, birói segédlettel elvett egy pontot a 3:1-re vezet AMEFA-tól és így a Ripensia jobb gólaránnyal akkor is bajnok, ha vasárnap kikap az Unireától, ami nagyon valószínű. Az „U” összes ellenfelei — amint előrelátható volt — pontot szereztek és így az egyetemi csapat sorsa megpecsételődött.

Unirea Tricolor—CFR 4:3 (3:2).

Bucuresti: A lendületesebb csatársor döntött. Góllövők: Bogdán (2), Schilleriu, Carsan, illetve Georgheșcu (2), Barbu.

Ujpest idegenben is győzött

A Középeurópai Kupa elődöntőjében a Prostejov kivételével a hazai csapatok győztek

Ujpest—Prostejov 1:0 (0:0).

Prostejov, 7000 néző, bíró Barlassina. Ujpest technikái és taktikai fölénye jegyében folyt le a mérkőzés. Az egyellen gólt Zsengelér lőtte.

Vienna—Ambrosiana 2:0 (2:0).

Bécs, 36.000 néző, bíró Krist. Az olaszok folyton védekeztek. Góllövők: Machu (11-esből) és Pollak.

Austria—Slavia 3:0 (0:0).

Bécs, 36.000 néző, bíró Majorszky. Szünetig nem sokat mutatott az Austria, csak a második féldobben jött fel. Góllövők: Riegler, Stroh és Jerusalem.

Sparta—AS Roma 3:0 (2:0).

Pága, 20.000 néző, bíró Ivánosics. Jól védekeztek az olaszok. Góllövők: Zajicsek, Fazcinek és Nejedly.

Aradi versenyzők sikere az evezős bajnokságokon

Aradról jelentik: Élénk érdeklődés jegyében folytak le szombaton és vasárnap Románia evezős bajnokságai. A verseny Arad evezősinek nagy sikerét hozta, amennyiben a négy bajnoki szám közül hármat megnyertek. Az evezős felsőbbbség tehát Timisoaráról visszatért Aradra.

Részletes eredmények a következők:

Junior egyes (2.200 m-es távon): 1. Fejér (Regatta) 8 p. 39.3 mp. 2. Blénessy (Mures).

Kormányos négyezős: Bajnok: Mures A) (Somogyi, Sándor, Regner II., Regner I., kormányos: Jegessy) 7 p. 23 mp., 2. Előre (Timisoara), 3. Mures C.

Junior kormányos négyezős: 1. Mures (Bartos, Németh, Lőrincz, Mikoss, kormányos: Puskás), 2. Előre, 3. SzSE.

Egyes: Bajnok: Cserháty (Előre) 8 p. 10 mp., 2. Vezér (Mures), 3. Szalontay (SzSE).

Junior kettős párevezős: 1. Előre (Beran, Wolf) 7 p. 50 mp., 2. Mures, 3. Hellas.

Junior négyezős palánkos hajókkal: 1. Mures (Lőrincz, Mikoss, Németh, Bartos), 7 p. 40 mp., 2. SzSE.

Kettős párevezős: Bajnok: AMTE (Oster, Kurecska) 7 p. 52 mp., 2. Mures. Az elsőnek befutó Előret keresztezésért diszkvalifikálták.

Nyolcevezős: Bajnok: Mures 6 p. 39 mp., 2. Előre, 3. Regatta.

Kiadja az Erdélyi Lapok Lapkiadó Rt.

AMTE—Venus 4:4 (3:1).

Bucuresti. Hatalmas küzdelem. Góllövők: Lieb, Dvorzák (2), Palmer, illetve Cruin (2), Eisenbeisser, Valcov II.

Kinizsi—Juventus 2:2 (0:0).

Timisoara. Nagy harc, reális döntetlen. Góllövők: König, Thierjung — Palmer, De Vittori.

CAO—Ripensia 1:0 (1:0).

Oradea. A CAO magára talált, megérdemelten győzött, de a Ripensia így is bajnok.

Victoria—Crisana 3:2 (1:2).

Cluj. A hazai csapat pompásan játszott. Góllövők: Munteanu, Lázár, Ferraru — Pop, Lengyel.

Belföldi sporteredmények

A B) liga bajnokainak „minősítő tréningje” nagy meglepetést hozott. A bajnokjelölt Phönix vereséget szenvedett és így az Ilsa került az élre. Eredmények:

Timisoara: Ilsa—Franco Romana 3:1 (2:1). Góllövők: Havas (2) és Lövenfeld, illetve Bódy. Constanta: Victoria—Phönix 3:2.

Barátságos mérkőzések:

Timisoara: Fratelia—TMTE 3:1 (2:1). TAC—Freidorf 5:1 (2:1).

Jimbolia: Hertha—ZsE 2:0 (0:0).

Cluj: KMSC—KAC 3:1 (1:1).

Resita: RMTE—RFC Simeria 5:1 (2:0).

Salonta: Salonta válogatott—Oradeai District válogatott 4:2 (0:0). Az oradeaiak góljait Bencze és Tóth szereztek.

Magyarország 4x200-as úszó-stafétája megjavította Európa-rekordot

Az új rekord: 9 perc 13.8 mp

Budapestről jelentik: A bajnoki verseny előtt vasárnap délután a 4x200-as gyorsúszó staféta tett rekordjavítási kísérletet. A siker ezúttal nem maradt el, amennyiben Magyarország stafétája (Abauj, Nemes dr. Gróf, Csík, Lengyel) 9 p. 13.8 mp-es eredménnyel megjavította saját (9 p. 24.8 mp-es) Európarekordját. A franciák 9 p. 22.4-es és a németek 9 p. 23.5-ös nemrég elért eredményei még hitelesítetlenek voltak.

Magyarország—Ausztria 7:0 (3:0). Budapestről jelentik: A magyar vízpolóválogatott könnyen győzött Ausztria felett 7:0 arányban. Góllövők: Németh (5), Hazai és Bozsi. Szombaton Csehszlovákia 3:2 (1:1) arányban győzött Ausztria ellen.

Jól szerepelt az MSE vízpolócsapata Oradeán A tg.-muresi vízpolócsapat szombaton este reflektortény mellett 8:1 (3:0) arányban verte a Vasas—CAO vegyescsapatot. A revansmérkőzésen már nehezen győztek a vendégek 7:5 (3:2) arányban.

442 CM. AZ UJ RUDUGRÓ VILÁGREKORD. Newyorkból jelentik: Amerika atlétikai bajnokságán George Varoff 442.5 cm-el új rudugró világrekordot állított fel. (Hitelesített világrekord Graber 437-je, amerikai rekord már Brown 439-e. Szerk.)

SCHMELING CSAK BRADDOCK ELLEN HAJLANDÓ KIALLANI. Hamburgból jelentik: Max Schmeling kijelentette, hogy nem áll ki újra Jos Louissal, mert annak legyőzése után most már kizárólag Braddockkal való mérkőzése fogja eldönteni a világbajnokságot. Hír szerint a Schmeling—Braddock mérkőzés nem Amerikában, hanem Berlinben, vagy Hamburgban lesz.

Aprohirdetések

Aprohirdetések díja azavankint 3 lel, vastagabb betűvel 6 lel. Legkisebb aprohirdetés ára 20 lel. (Az állástkeresőknek 25 százalékos kedvezmény). Cim a kiadóban 10 lel.

Adás-vétel

Eladó

fehér, gyermek sportkocsi, egészen új. — Ugyanitt veszek fényképező gépet 6x9 cm. Juhász, Oradea, Simion Stefan 24.

Eladó

egy kisebb szőllő házsal és gümölcsössel. Oradea, Str. Bratianu 27. szám

Eladó

egy nagy fehér cserépkályha. Oradea, Bul. Bucureștilor No. 3.

Elkölthetés

miatt eladó: összecsuksukható vaságy, cink ülőkád, kézi mosógép, 3 részes matrac, paradicsomos üvegek, játék babakocsi és más gyermekjátékok. Oradea, Str. Densusianu No. 20.

Eladó

35 éve fennálló borbély üzlet. Kovács, Str. Crucii No. 9.

Jó karban levő

karikahajós női varrogépet megvételre keresek. Oradea, Axenta Sever 4.

Különféle

grosso

Herder Lexikon megrendelésemet átadnám. Cim a kiadóban.

Inzestrare,

consolidare belföldi kölcsönkötvényeket legmagasabb áron veszünk. Agrár takarékpénztár.

Borbély tanulóknak ügyes fiu azonnal felvétetik. Gyurtsik, Oradea, Reg. Ferdinand 26

Lakás

Egy

modern 3 szobás, esetleg 6 szobás lakás fürdőszobával augusztus 1-re kiadó. Oradea, Str. Dr. Ioan Ciordas 43.

Gyermektelen

tisztviselő keres lehetőleg központban egyszobás előszobás, esetleg 2 kishozás lakást. Cimket a kiadóba kér.

Nyári békés

kiadó szép utcai butorozott szoba a strandhoz közel. Str. Stramba 2. szám. Oradea.

Kiadó

kettő szobás udvari lakás mellékhelyiségekkel. Ujjonnan festve. Nicolae Jiga 32.

Magánház

5 szoba komforttal, mellékhelyiségek, eladó. Str. Nicolae Jiga 45. Házmaster.

Butorozott

szoba kiadó. Oradea, Str. Xenopol 13.

Kapualatti

utcai butorozott szoba, előszobával azonnal kiadó. Oradea, Strada Nicolae Zsiga 7.

Oktatás

Egyetemi hallgató (IV. éves) érettségire avagy pótvizsgára készít. Oradea, Str. Vlahtuța 35. Juricskay.

Alkalmazás

Intelligens

német leányt keresek 2 kisfiu mellé vidékre, aki háztartási munkát is végez. Felvilágosítással Oradea, Str. Joan Ciordas 38.

Onnek is szüksége van arra,

hogy tökéletesen megtanulja a német nyelvet! Játssza és a legrövidebb idő alatt tökéletesen megtanul németül!

most már III. kiadásában megjelent

Tanuljunk könnyen

gyorsan

németül

című, magántanulásra kiválóan alkalmas nyelvkönyvből, amelyet

Dr. Ernst Häckel tanár,

a Pázmány Péter Tud. Egyetem előadója, a báró Eötvös Coll. tanára irt. Ha valóban rövid idő alatt könnyen, szinte játszva akarja megtanulni az Ön számára nélkülözhetetlen német nyelvet, úgy azonnal vásárolja meg e művet, amelynek bővített, szójegyzékkel és a feladványok megfejtesével kiegészített

III. kiadása most jelent meg!

Ez a magántanulásra kiválóan alkalmas német nyelvtan néhány hónap alatt érte el harmadik kiadását!

A NÉMET NYELV ISMERETE MA MÁR MINDENKI SZÁMÁRA LÉTERDEKI

Ára tízve 200 lel és 10 lel portó.

Kapható: KÖNYVOSZTÁLYUNKNÁL.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körtorgógépén, Oradea, Str. Regele Carol II. No. 8.